

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
August 2, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJUTIS - AUGUST 2, 1994

Nr. 148

Žinios iš Lietuvos - Elta

Į Daniją, o paskui - į Kroatiją

Vilnius, rugpjūčio 1 d. (Elta) - Šiandien Lietuvos ir Danijos kariai po bendrų dvi savaites trukusių pratybų Rukloje iš Karmėlavos aerodromo išskrido į Daniją, kur toliau tęs mokymus, o iš ten po trijų savaitių vyks į Kroatiją. Vykdymo į Kroatiją sutartį pasirašė 32 kariai. Jauniausiajam - 20 metų, vyriausiajam - 31-eri. 11 iš jų turi šeimas. Tarnaudami Kroatijoje, jie gaus savo karinį laipsnį atitinkantį atlyginimą - karių teigimu, jis - pakankamas. Viena tarnybos diena taikos palaikymo misijoje bus užskaitoma kaip dvi dienos Lietuvoje, sužeidimo atveju jie gaus nuo 12 iki 60 mėnesinių atlyginimų kompensaciją. Jei karys žūtų, jo šeima gautų 120 mėnesinių darbo užmokesčių atlygį.

Į karių palydėtuves Ruklos karinio mokymo centre atvykę ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius sakė, kad bendra dviejų valstybių karių rikiuotė rodo, kaip sparciai vyksta Lietuvos integracija į Vakarų Europą. Vyriausybės vadovs jis padėjo Danijos atstovams, o Lietuvos kariams palinkėjo deramai atstovauti savo Tėvyne užsienyje.

Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius kariaus palinkėjo saugoti save. Bendrą karių rikiuotę pašventino karo kapelionas monsinjoras Alfonsas Svarinskas. Į Eltos klausimą, ką jis, kunigas, mano apie mūsų jaunuolių siuntimą ten, kur vyksta karas, A. Svarinskas atsakė, kad vyrams tai bus proga parodyti, kas yra kas. Jo manymu, kai karys nesusiduria su realiais pavojais, jis praranda pasirengimą.

Po pusės metų į Lietuvą grįžę kariai dirbs instruktoriais Lietuvoje kuriamose taikos palaikymo pajėgose, sakė kariuomenės vadas generolas Jonas Andriškevičius.

Tiesiami NKVD aukų kapų kasinėjimai

Jau beveik mėnesį buvusiam Tuskulėnų dvare Vilniuje vyksta kasinėjimai. Čia aptiktos 1944-1947 metų NKVD aukų kapavietės. Pirmieji NKVD aukų atkasti liepos 11-ąją. Dabar jau yra rasta 60 žmonių palaikai, užpildyti chorkalkėmis. Sulaukiti kojų, rankų kaulai, per pakaušį persautas kaukolės liudija baisų Lietuvos istorijos puslapį. Manoma, kad kapavietėje gali būti apie 1000 žmonių palaikai. Apie 780 iš jų, kaip spėjama, nukankinti, sušaudyti KGB ir Lukiškių kalėjimuose, apie 220 - kovose nukauti partizanai. Manoma, kad greta turėtų būti ir dar daugiau kapaviečių.

Grigališkasis choralas Anykščiūose

Šiandien Anykščiūose prasidėjo Vilniaus arkikatedros šventojo Kazimiero koplyčios grigališko choralo studijos vasaros stovykla. Giesmininkai daug repetuos, apžiūrės šio krašto išmybes, kiekvieną dieną per šventas Mišias giedos vis kitoje Anykščių dekanato bažnyčioje. Švento Kazimiero koplyčios studija turi gerus

ryšius su žymiausiu pasaulyje grigališko choralo centru - Solesmo benediktinų vienuolyne Prancūzijoje. Lietuvių jau kelis kartus lankėsi šio vienuolyno abat Philippe Dupont, o ir mūsų giesmininkai ne kartą turėjo galimybę pasitobulinti Solesme. Tobulinimosi stovykla Anykščiūose veiks visą savaitę.

Mirė poetas Graičiūnas

Lietuvos rašytojų sąjunga su giliu liūdesiu praneša, kad rugpjūčio 1 dieną, eidamas 92-uosius metus mirė poetas ir vertėjas Jonas Graičiūnas.

Jonas Graičiūnas baigė Vytauto Didžiojo universitetą, vėliau mokytojavo, dirbo nepriklausomos Lietuvos švietimo ir užsienio reikalų ministerijoje, Eltoje, Radijo komitete. Sovietinės valdžios buvo suimtas ir ištremtas (1949-1956) į Irkutsko gulagą. Grįžęs dirbo vertėju, kūrė eiles. Jonas Graičiūnas yra išleides aštuonias poezijos knygas, daug vertimų, tarp kurių iškiliasias - Šotos Rustavelio „Karžygis tigro kailiu“.

Gimtoji žemė priglaudė Česlovą Grincevičių

Šiandien Vilniuje, Antakalnio kapinėse amžinajam poilsiui atgule išėjusio rašytojo, žurnalisto, ateitininkas Česlovas Grincevičius.

Jis mirė po ilgos ir sunkios ligos birželio 29 dieną, sulaukęs 81-erių metų. Urną su velionio palaikais iš Jungtinių Amerikos Valstijų į gimtinę praėjusį penktadienį atlydėjo ponis Janina Rupeikienė, nes Česlovo Grincevičiaus našlė sunkiai serga.

Rašytojai, žmonės, asmeniš- kai pažinoję Česlovą Grincevičių, ku kurio gerbėjai terti paskutinį „sudie“ ejo į Lietuvos rašytojų sąjungos rūmus, rymo prie geležies skendimius urnos. Paskui urna su velionio palaikais buvo perkelta į Vilniaus Arkikatedros bazilikos Tremtinių koplyčią. Čia nuo pat ankstyvo ryto tęsėsi atsisveikinimo ceremonijos. Po šv. Mišių, kurias atnaušo arkikatedros klebonas monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas, gedulinga procesija pajudėjo į Antakalnio kapines. Prie kapo duobės atsisveikinimo žodžius tarė vienas laidotuvių organizatorių - poetas Kazys Bradūnas. Rašytojų sąjungos įvairių Lietuvos ir išėjusių organizacijų atstovai.

Vaistai iš Kanados Lietuvos kūdikams ir motinoms

Antradienį Karmėlavos aerouoste nusileis lėktuvas iš Kanados, kuris atgabens 4 tonų medikamentų siuntą motinoms ir vaikams. Labdarėje bus vaistų rinkiniai, kur kiekvieno kaina apie 1,5 tūkstančio JAV dolerių. Vaistus per Raudonąjį Kryžį Lietuvai dovanos Kanados vyriausybė. Atvykstanti lėktuvą pasitiks Lietuvos sveikatos apsaugos ministras Jurgis Bredikis, Labdaros komisijos nariai, Kanados reikalų patikėtinis Lietuvai, Latvijai ir Estijai Nick Etheridge. Kanados vyriausybė medikamentų siuntas taip pat dovanos Estijai ir Latvijai. Vaistų rinkiniai

Prezidentas Clintonas kalba Independence, MO, mieste, pradėdamas akciją už demokratų paruoštą planą sveikatos apdraudimo klausimais. Su juo kartu yra iš kairės pusės Tipper Gore, viceprezidento žmona, viceprezidentas Al Gore ir prezidento žmona Hillary Rodham Clinton.

Nauja vadovybė Europos parlamente

Strasburgas. Žinių agentūros pranešė, jog į pirmąją savo sesiją susirinkęs naujo šaukimo Europos Parlamentas išsirinko naująjį savo pirmininką. Juo tapo vokiečių socialdemokratas Klaus Hensch. Jis vadovaus Europos parlamentui 2,5 metų. Pagal praėjusio šaukimo parlamente susiformavusią tradiciją šiai asamblejai po pusę laiko iš 5 metų jos kadencijos pirmininkauja didžiausių politinių grupių - Socialistų ir Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) atstovai.

55 metų naujasis pirmininkas pakeitė iki šiol buvusį Europos parlamento vadovą, taip pat vokiečių, Egon Klepsch.

K. Hensch gimė 1938 metų gruodžio 15 d. Sprotau mieste, Silezijoje, dabartinėje Lenkijoje, kuri tuomet priklausė Vokietijai. Naujojo Europos Parla-

mento pirmininko tėvai buvo darbininkai.

Tarptautinio bendradarbiavimo žinovas

Būsimai politinei karjerai naujasis EP pirmininkas ruošėsi labai kruopščiai. 1959-1960 metais atitarnavęs armijoje, jis penkerius metus mokėsi Koelne Paryžiuje bei Berlyne ir studijavo politiką, istoriją ir sociologiją. 1969 metais H. Hensch tapo filosofijos daktaru.

1966-1968 metais jis dirbo moksliniu asistentu Berlyno universitete. Po to - žurnalo apie tarptautinį bendradarbiavimą redaktoriumi, buvo Šiaurės Reino-Vestfalijos žemės ministro Johanes Rau spaudos atstovas, o 1976 metais pradėjo dėstyti Duisburgo universitete.

Europos Parlamento vadovas yra kelių knygų ir daugelio straipsnių apie Prancūzijos politinį gyvenimą, Europos integravimosi ir saugumo problemas, autorius. Į politinį gyvenimą įsijungė 1964 metais, kai įstojo į Vokietijos socialdemokratų partiją. Joje būsimasis EP pirmininkas jau įvairias pareigas. Nuo 1972 iki 1986 metų jis buvo vietinio partijos skyriaus vadovas, prieš tai ten pat buvo jaunimo sekcijos vadovas.

Sumanus užsienio politikoje

K. Hensch pirmą kartą buvo išrinktas į Europos Parlamentą 1979 metais, kai įvyko pirmieji

Europos parlamento pirmininkas Klaus Hensch.

tiesioginiai rinkimai į šią Europos instituciją. Čia jis pelnė autoritetą kaip aktyvus ir sumanus užsienio bei saugumo politikos komiteto narys. Praėjusio šaukimo Europos parlamente šis vokiečių socialdemokratas buvo Socialistų grupės pirmininko pavaduotojas. Visus praėjusius metus jis taip pat dirbo Europos integracijos institutų komitete. 1987-1989 metais buvo delegacijos ryšiams su Jungtinėmis Valstijomis pirmininkas. Pastaruosius dvejus metus buvo delegacijos Europos Sąjungos ir Suomijos ryšiams narys.

Europos Parlamento pavedimu K. Hensch yra parengęs keletą labai svarbių pranešimų: 1985 metais apie Ispanijos ir Portugalijos stojimą į Europos Bendriją (taip tuomet vadinosi dabartinė Europos Sąjunga), 1988 metais apie santykius su Sovietų Sąjunga ir pernai - apie ES išplėtimą ir naujos Europos tvarkos kūrimą.

Vadovaus 1996 metų konferencijai

Politikai jį laiko žmogumi, kuris dabar, kai vyksta kova dėl EP galių dar didesnio išplėtimo, galės padidinti šios institucijos autoritetą. ES valstybės rengiantis 1996 metais įvyksiančiai konferencijai, kurioje bus peržiūrėta Maastrichto sutartis ir numatytos tolesnės Europos integravimosi perspektyvos, šio asmens išrinkimas gali dar labiau pagyventi diskusijas dėl įvairių ES institucijų igaliojimų ir vaidmens.

„Parlamentas turi tapti jėga, kurios politinės ES narių diskusijose būtų klausoma. Jis turi būti žinomas, o ne vien vėl prisimintas prieš kitus rinkimus 1999 metais“, - sako naujasis pirmininkas. Ir Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių atstovams teks su juo vesti įvairius pasitarimus.

Lietuvos valdovų rūmuose žemutinėje pilyje įvykusioje Justino Marcinkevičiaus dramos „Mindaugas“ spektakliuose vaidina teatro ir kino žvaigždės: Regimantas Adomaitis, Donatas Banionis, Juozas Budraitis, Eglė Gabrėnaitė, Vytautas Rumšas, Laimonas Noreika, Antanas Šurna. Juozas Meškauskas ir kiti. Dramos režisierė - Irena Baciūnė.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Demokratatai paskelbė savo planą

Washingtonas, liepos 30 d. (NYT) - Atstovų rūmų demokratų vadai pranešė turį naują sveikatos apdraudimo planą, kuriuo bus aprūpinti visi gyventojai. Šis planas turėtų įsigalioti 1999 metais.

Richard A. Gephardt, Atstovų rūmų demokratų daugumos vadovas, džiaugiasi šiuo įstatymo projektu ir mano, kad tai bus labai drąsus Kongreso žygis, toks pat, kaip kad yra padaręs ano meto Kongresas, kai įvedė Socialinę apdraudą visiems Amerikos žmonėms. Paskelbtąjį planą praėjusį mėnesį priėmė Kongreso atstovų komitetas, kuris nustato kada ir koks įstatymas turi būti svarstomas Kongrese. Šiam komitetui anksčiau vadovavo kongr. Rostenkovskis iš Chicago. Siūlomasis įstatymas numato, kad bus apdraustas kiekvienas šio krašto pilietis. Jame rašoma, jog darbdavys turės mokėti 80% už savo tarnautojo sveikatos apdraudą.

Tačiau mažos verslo įmonės turės ir kai kurių lengvatų. Taip pat bus pratęsiama Medicare aprūpinimas tiems, kurie bus atleisti iš darbo arba dirbs tik dalinį laiką ir kurie negalės turėti apdraudos iš savo darbdavies.

Senatoriaus Mitchell planai

Visi sutinka, jog didžiausia problema bus, kaip išristi tą siūlymą, kad darbdaviai mokėtų 80 procentų draudimo išlaidų už savo tarnautojus. Jau yra didelis pasipriešinimas iš mažesniųjų kompanijų, kurioms grėstų prazūtis, jei tektų toki dideli procentą išmokėti. Demokratams reikia, kad priimtų įstatymą su 218 balsų, bet Atstovų rūmų respublikonas Nevinas Gingrich pasakė, jog jis nežinąs nei vieno respublikono, kuris balsuotų už šį planą. Prez. Clintonas pavardę jau nebemini- ma, nes, jei ji būtų prijungta prie šio įstatymo projekto, tai būtų tikras 20-30 punktų pralaimėjimas, sako Gingrich.

Nepriimtas prezidento planas

Projekte yra naujos taisyklės visoms draudimo kompanijoms, kad žmonės būtų galimai geriau apdrausti, ypač tie, kuriems dėl įvairių priežasčių buvo sunku arba net neįmanoma turėti sveikatos apdraudą. Tai pat tame įstatymo projekte yra išdėstyta nauja sistema, pagal kurią bus duodamos lengvatės tiems, kurių atlyginimai yra maži.

Prez. Clintonas sveikino naują įstatymo projektą, kuris esąs „labiau lankstesnis ir palankesnis mažoms įmonėms“. Anksčiau ir Baltųjų rūmų atstovai buvo pateikę šio įstatymo projektą, bet jis nesusilaukė didesnio demokratų pritarimo. „Atstovų paruoštas įstatymas pasako amerikiečiams, kad jie yra išklausyti“, kalbėjo prez. Clintonas spaudos konferencijoje. Tuo pačiu lyg pripažino, kad jo pateiktasis planas jau nebegalioja. Tačiau Atstovų rūmų vadai yra susirūpinę, ar jiems pavyks šį savo planą praveisti, nes reikalinga, kad jis būtų priimtas 218 balsų dauguma. Manoma jau dabar, kad šiam projektui priešinsis įmonių savininkai, kuriems tektų mokėti didesnę dalį apdraudimo išlaidų už savo darbininką. Amerikos Prekybos rūmai jau suneigė pareikšti neigiamą nuomonę. Taip pat ir Atstovų rūmų respublikonai jau spejo paskelbti, kad nebalsuos už šį demokratų planą. Tačiau visų bendra nuomonė yra tokiam įstatymui palanki, nors teks suderinti skirtingas nuomones Atstovų rūmų narių tarpe.

Ruošiasi debatams

Senate yra didesnis pasipriešinimas tiems reikalavimams, kurie liečia didžiųjų įmonių bei prekybinių numatytus mokesčius į apdraudimo fondą. Todėl senatorius George J. Mitchell, daugelį metų vadovaujantis senatui, kuris paskelbė rugpjūčio 2 dieną. Jis taip pat pra-

nešė, jog debatai, kurie turėjo tuo reikalu prasidėti šią savaitę, prasidės kada nors vėliau. Tai reiškia, kad Amerikos piliečiams labai svarbus sveikatos klausimas įstatymo svarstymas Atstovų rūmuose ir Senate gali prasidėti tik kitą savaitę. Atstovų rūmai, kurie paprastai turi griežtesnes taisykles, naudoja įstatymo svarstymus gali baigti per dvi savaites, bet niekas negali pasakyti, kiek ilgai įstatymą svarstys JAV Senatas.

Pirm. Thomas Foley pasakė, jog Atstovų rūmai, nežiūrint Senato tvarkaraščio, sveikatos draudimo įstatymą bandys praveisti kiek galima greičiau.

Senatoriaus Mitchell planai

Visi sutinka, jog didžiausia problema bus, kaip išristi tą siūlymą, kad darbdaviai mokėtų 80 procentų draudimo išlaidų už savo tarnautojus. Jau yra didelis pasipriešinimas iš mažesniųjų kompanijų, kurioms grėstų prazūtis, jei tektų toki dideli procentą išmokėti. Demokratams reikia, kad priimtų įstatymą su 218 balsų, bet Atstovų rūmų respublikonas Nevinas Gingrich pasakė, jog jis nežinąs nei vieno respublikono, kuris balsuotų už šį planą. Prez. Clintonas pavardę jau nebemini- ma, nes, jei ji būtų prijungta prie šio įstatymo projekto, tai būtų tikras 20-30 punktų pralaimėjimas, sako Gingrich.

Pranešama, jog sen. G. Mitchell nori daryti iš viso įvairius pakeitimus apdraudimo įstatymuose ir kad būtų pagerintos sąlygos mažiesiems prekybiniams apdrausti savo darbininkus, be to, jis nori uždrausti apdraudimo kompanijoms atmeti sergančiųjų prašymus.

Tačiau vienas klausimas, kaip turėtų būti išspręstas abortų išlaidų reikalas, nėra vieningos nuomonės nei Senate, nei Atstovų rūmuose. Tačiau visi sutinka, jog toks įstatymas jau yra pribrendęs reikalas šioje šalyje, ir, kaip Atstovų rūmams pirmininkaujantis Thomas S. Foley sako: „Tai bus milžiniškos reikšmės aktas, kaip kad ir Social Security ir Medicare aktai, kurie buvo būtini mūsų piliečių gerovei“.

Lietuvoje Dainų šventės metu Liucijos Baškauskaitės TELE-3 vedėjos populiarumą buvo galima suprasti tada, kai buvo galima pamatyti bei šokėjų paradas - eiseną į Vingio parką. Jinai, kaip ir daugelis žmonių, stovėjo šalia gatvės, stebėdama pražygiuojančias grupes. Ir kai tik chorai pamatydavo ją, tuoj sveikindavo ne tik jau mojuodami, bet ir šaukdami: „Liucija, Liucija“.

Vatikane praėjusį trečiadienį popiežius Jonas Paulius II audiencijos metu aiškino žmonėms, kodėl tik vyrai gali būti kunigais, visa tai išdėstydamas penkių puslapių rašte.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 2 d.: Švč. M. Marija Angelinė, šv. Eusebijus, Angėlė, Tugaudas, Varpūnė, Guoda.

Rugpjūčio 3 d.: Lidija, Nikodemas, Manigirdas, Lengvinė, Stepas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

ORGANŲ PERSODINIMAS

DR. EDMUNDAS RINGUS

Medicinoje organų persodinimas dažnai yra vienintelė priemonė prailginti žmogaus gyvenimą. Štai keletas žymesnių datų: pirmasis inksto persodinimas įvyko 1954 m. Bostone, kepenys pirmą kartą buvo persodintos 1967 m. Colorado u-tė, o širdis — tai pačiais metais Pietų Afrikoje. Vėliau sekė plaučių persodinimas, plaučių ir širdies persodinimai kartu. Persodinimų chirurgija vystėsi gana sparčiai, nes dėl technikos pažangos ir naujų vaistų atradimo komplikacijų po operacijų mažėja. Tuo tarpu kandidatų šioms procedūroms daugėja. Vien Amerikoje dėl organų trūkumo kasdien miršta devyni žmonės. Toks didelis mirštamumas privertė visuomenę susirūpinti šiuo klausimu.

Ruošiami įstatymai, diskutuojamos religinės pažiūros ir etika. Visų pirma norima išvengti prekybos žmogaus organais. Jauni gydytojai, dar besimokantys universitetuose, supažindinami su šia problema. Dažnai diskutuojama spaudoje, TV, ir piliečiai yra skatinami aukoti savo organus. Netgi asmens dokumentuose galima pažymėti sutikimą dovanoti savo organus, sutinkant kam nors iš giminių. Ši akcija kol kas vyksta gana lėtai. Gydytojams nepatogu tokiais kritiškais momentais siūlyti giminėms tokį reikalą. Todėl dabar ligoninėse dirba specialūs pareigūnai, kurie jau iš anksto susisiečia su ligonio giminėmis.

Pagrindinės priežastys, kurios baugina pacientus ir giminės: 1. esu per senas; 2. reiks apmokėti išlaidas, susijusias su organo išėmimu; 3. nepateksiu į dangų; 4. jeigu pasižadėsiu padovanoti savo organą, niekas nenorės prailginti mano gyvenimo. Aišku visos šios prielaidos yra klaidingos Amerikoje.

Visai kitokia padėtis yra Rusijoje, kuri tapo organų eksporto šalimi, kartais su mafijos pagalba. Per metus Maskvoje užregistruojama apie 16,000 neatpažintų lavonų. Žurnalistai reikalauja, kad policija kreiptų didesnę dėmesį į tas aukas, nes

sklinda gandai, kad net greitosios medicininės pagalbos personalas gauda žmones gatvėse. Policijos vadas, stažavęs Amerikoje, neseniai pranešė, kad jis turi duomenų apie daug instrumentų, naudojamų persodinimų chirurgijoje, iš užsienio pavogimą. Reikia jau egzistuojančią žmogaus organų „juodoji rinka“. Pradėti sekti chirurgai, važinėjantys naujais „Mercedes“. Bylos dar neužbaigtos, bet vienas chirurgas jau rastas negyvas savo kabinete, kitas pasitraukė į užsienį.

Atsiranda neaiškia veikla užsiimančios įmonės. Viena, „Ecomed“, patikrinus, paaiškėjo, kad ši firma persiuntė į užsienį 600 inkstų po 20,000 dol. už vieną organą. Viena Turkijos firma sudarė sutartis su pora Maskvos ligoninių, kur jiems buvo rezervuotas reikiamas lovų skaičius. Iš Turkijos, matyt, atvykdavo nemažai pacientų, nes Islamas organų persodinimą draudžia. Tačiau Islamo išpažinėjai, aišku turtingi, per anksti mirti nenori, o Maskvoje kainos mažesnės nei Vakaruose.

Anglijoje dėl organų trūkumo ar dėl draudimo suvaržymų irgi trūksta inkstų, todėl buvo sudaryta sutartis su rusų bendrove „Medicina“, kuri parūpindavo inkstus, arba persodindavo juos Maskvoje.

Atsirado ir pirmasis kandidatas, panorėjęs privatizuoti lavoninę. Iš tolimo Sibiro atsklido gandai, kad kai kurie lavonai buvo be akių. Jas išlupo tam, kad panaudotų lešiukui ir corneos persodinimui, turbūt Japonijoje. Tarp Kaukazo tautų prasidėjus kariniams konfliktams, žmogaus organų „medžiotojams“ problemų sumažėjo. „Juodoje rinkoje“ pagausėjo žuvusių kareivių bei civilių asmenų širdžių. Klausimas tik kiek tų širdžių buvo panaudota persodinimams. Nėgana to, Rusijos turtuoliai nori ilgiau gyventi. Todėl organizmo atjauninimui pradėta naudoti naujagimių nugaros smegenų audiniai, kurie pradėti persodinti turtingiems klientams, kas privertė prie „prekybos“ naujagimiais.

Medicinos ir slaugos ligoninė Alantose aplankė Lithuanian Mercy Lift darbuotoja Marytė Utz. Čia ji matome su viena ligoninės įmone.

Vilniaus specialiuose Vaikų namuose Lithuanian Mercy Lift atstovė Vilytė Lendraitienė susipažįsta su vienu gyventoju.

KALBINIS LAIKOTARPIS — ŽODŽIŲ ALKIS

DOMICELĖ PETRUTYTĖ

Pirmas tarpsnis

Jei kūdikis turi pakankamai progų girdėti aiškiai ir taisyklingai kalbančius suaugusius, jo žodynas kasdien turtėja.

Laimingi kūdikiai, kurie turi vyresnius broliukus ar sesutes. Jiems daug lengviau pasiseka išskirti garsus, skiemenis, žodžius, nes vaikų kalba yra paprasta ir vis besisukanti apie tuos pačius konkrečius daiktus ar įvykius. Nuolat kartojami tie patys žodžiai. (Geras pavyzdys motinai). Todėl mažyliui sekasi lengvai ir greitai juos pagauti.

Sunkiau vienturčiams, nes suaugusiųjų kalbos yra abstrakčios, nesikartojančios. Šiuo atveju tėvai turėtų pašvesti daugiau

laiko pokalbiams su kūdikiu. Tik nereikia manyti, kad įrašai kasetėse gali atstoti žmogaus kalbą.

Normalų kalbos vystymąsi dar apunkina ir vėlyna, kai kūdikis nuolat girdi dvi skirtingas kalbas. Kalbos organams pasidaro sunku skirti garsus ir mažylis pradeda švebeldžiuoti tarpinių garsų mišinį. Kol formuojasi kalbinis aparatas, geriau, jei kūdikis girdi vieną kalbą. Lietuviai tėvai, kuriems dar brangi lietuviška kalba, turėtų kalbėti tik lietuviškai, kadangi neatskiriama asmenybės dalimi lieka tai, kas įgyta pirmaisiais gyvenimo metais.

„Kalba yra didžiausia lietuviškumo žymė, tai turime sekti, kad mūsų vaikai gražiai, taisyklingai kalbėtų“ (Marija Pečkauskaitė).

Šiandien kalbiniu požiūriu (kiekybiškai ir kokybiškai) kūdikiai yra gerokai atsilikę. Daugelis dvimečių dar nevartoja net vienažodžių frazių. Tas atsilikimas — negalėjimas išsireikšti — pasireiškia nervingumu, irzlumu, nepasitenkimu. Tai ne beprasmiškas ožiamasis, o tikra kančia, nes protinis išsivystymas žymiai yra pralenkęs kalbinį pajėgumą.

Kai kūdikis pradeda vartoti vienažodžių frazes, nereikia vengti ir daugiaskiemenių, sunkiau ištariamų, daiktavardžių. Kūdikiai tarp 14 ir 24 mėn. labai gerai supranta, jog jie gyvena daiktų pasaulyje ir tie daiktai turi vardus. Dabar staiga jie pajunta, kaip Sir John Eccles yra pasakęs: „Tikrą naujų žodžių alkį“ — dvasinį badą. O sužinoję daiktų vardus, gerai atsimena juos.

Šitą tarpsnį M. Montessori yra pavadinusi „jautriuojų laikotarpiu“ daiktavardžiams išmokyti. Šis tarpsnis, būdingas viso pasaulio vaikams, yra trumpas. Tik vieneri metai. Po to tas intensyvumas (našumas, kuris duoda geriausius rezultatus) dingsta ir daugiau niekuomet nebesugrįžta.

Tai labai svarbus ir įsidėminas momentas (žodžių alkis), kuris šiandien nepastebimas, nes tame žmogaus amžiuje tesikūrusius smegenyse sąmonėjimo metu įvaizdžius. Kalbinis laikotarpis yra glaudžiai susijęs su sąmonėjimo eiga, abiejų procesų pradžia smegenyse. Kadangi į mano prašymą neatsiliepė nei gydytojai, nei psichologai, tai vėl siūlyčiau išsityti (arba reikalaukite

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitymo adreso, gavus iš jo mokėti, atzīmima, iki kada yra užsimekejusi.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant i Lietuva —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatstato. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

dikis yra ne tik kūnas, bet ir dvasia.

Tarp vienerių ir dvejų metų amžiaus kiekvienas normalus vaikas be fizinio alkio pajunta ir kitokį — dvasinį alkį. Tai didelis noras kalbėti, žodžiais išsakyti savo mintis arba susikūrusius smegenyse sąmonėjimo metu įvaizdžius. Kalbinis laikotarpis yra glaudžiai susijęs su sąmonėjimo eiga, abiejų procesų pradžia smegenyse. Kadangi į mano prašymą neatsiliepė nei gydytojai, nei psichologai, tai vėl siūlyčiau išsityti (arba reikalaukite

viesose bibliotekose) M. Montessori knyga: „The Absorbent Mind“. Tai knyga, kurią reikia studijuoti, kad pakeistume savo požiūrį į žmogų-vaiką ir jo auklėjimą.

Kitą kartą pratęsimė pokalbį, kaip kūdikis išreiškia mums dvasinį alkį — žodžių alkį.

(Bus daugiau)

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Oftalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (312) 337-1285

KAB. TEL. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DALIA E. CEPELE, D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto
diplomu, lietuviams sutarkys dantis už
preinamą kainą. Pacientai priimami
absoliučiai punktualiai. Susitarimui
(kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

KAB. 312-735-4477

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p. 7 v.v. antr. 12-30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-634-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirm. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.v. - 12
ketv. 12 - 4 v. p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

CITY CENTER GT — INTERNATIONAL

DĖKOJAME VISIEMS KLIENTAMS, KELIAVUSIEMS SU G.T. INTL.
I LIETUVOS DAINŲ - TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ. BUVO MALONU
JUMS PATARNAUTI. TEPASILIEKA ILGAI SU JUMIS GRAŽŲ
KELIONĖS PRISIMINIMAI! SAKOME — IKI PASIMATYMO VĖL!

RUGPJŪČIO 10 IKI 22 — Kelionės išparduotos.

PRIMENAME, kad organizuojame keliones pagal kliento pageidavimus su pilnu turistiniu aptarnavimu.

KVIEČIAME KELIAUTI SU MUMIS I VOKIETIJĄ... LAN-
KYSIME PASAULYJE PAGARSĖJUSIAS KALĖDINES
MUGES PENKIUOSE MIESTUOSE... KELIONĖ GRUO-
DŽIO 2 IKI 13... BUS DAUGIAU INFORMACIJŲ VĖLIAU.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- Automobilų nuomavimas
- Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- Pasitikimas aerouoste
- Tarp miestiniai pervažiavimai

IR VISA TAI IŠIMTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

KELIONĖMS IŠ LIETUVOS: rašome savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje — kaina nesiskiria. Rašome LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijomis.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitinės Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasirošti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsultuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APTARNAUSIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-140

JAV LB Vakarų apygardos suvažiavimo, š.m. birželio 19 d. vykusio Los Angeles, dalis atstovų ir apygardos valdybos nariai. Iš k. I eil. — Ina Bertulytė Bray (Seattle), Antonija Petrušienė (Arizona), Vakarų apyg. pirm. Violeta Gedgaudienė, „Lietuvos Vaikų vilties“ pirm. Danguolė Navickienė ir „Spindulio“ ansamblio vadovė Danguolė Varnienė. II eil. — A. Polikaitis, I. Medziukas, J. Švainauskas, Z. Viskanta, A. Sekas, M. Sodeika, V. Vidugiris, A. Jarašius, R. Dabšys, S. Narkus (Arizonos apyl. pirm.) ir E. Kulikauskas.

MODERNIOJI MAFIJA — NAUJASIS PASAULIO SLAUBAS

KAROLIS MILKOVAITIS

Nors ir vadinama slapta, bet Sicilijos mafija nuo seniai pasauliui žinoma, kaip pilietinio, politinio ir kriminalinio šantažo bei smurto organizacija. Ypač ji išgalejo devyniolikame amžiuje, kada Neapolio valstybės valdžia buvo bejėgė palaukti krašto tvarką. 1929 metais Mussolinis mafijos organizaciją panaikino, bet nuo 1943 m. ji vėl iškilė ir išgalejo. Ji per emigrantus iki tam tikro laipsnio net išitvirtino Amerikoje. Jos veikimas ypač stipriai pasireiškė po Sovietų sąjungos sugriuvimo, nes atsirado lengvai prieinamas ir pelningas nešvarių tranzacijų aruodas. Mafijos šūkis ir siekis yra: „Kapitalas — galia — aistra“. O išėjimas: „Kas yra aklas, kurčias ir nebylys, ilgai gyvena“. Mafijos galia Italijoje yra tokia didelė, kad valstybinuose ar savivaldybiniuose rinkimuose prieš mafiją nusistatę kandidatai nedrįsta kandidatuoti, o tie, kurie išdrįsta, nesulaukia rinkimų dienos. Vien tik Palermo miesto savivaldybės rinkimų metu nužudyta 11 mafijai priešingų kandidatų. Korupcija taip išgalejusi, kad pelningųjų didžiųjų savivaldybinių bei valstybinių statinių rangovais įsibrovę mafijos organizacijos nariai, pastatę pastatų griaučius ir gavę sutartus pinigus, statybos darbus nutraukia. Italijoje gausu riosančių nebaigtų ligoninių, mokyklų, sporto stadionų, teatrų, valstybinių ir kitokių pastatų.

Nūdienė mafija neaplenkė nė Baltijos kraštų

Šiandien Italijos mafijos pavzdžiū pasaulyje veikia daug organizacijų. Šie gerai organizuoti, tarptautinio monopolio siekiantys, nusikaltėlių junginiai, šurpu nukrato daugelio valstybių aukštuosius pareigūnus. Tim Wirth, Amerikos Valstybės sekretoriaus pavaduotojas pasauliniams reikalams, pareiškė: „Turime problemą, kuri toli gražu pralenkia mūsų policinių institucijų pajėgumą su ja kovoti“. O senatorius John Kerry apie naująją mafiją štai kaip išsireiškia: „Ši nusikaltėlių organizacija yra naujasis komunizmas, pasauliui nešantis monolitinio masto pavojaus grėsmę“.

Daugelio valstybių saugumo žinybos persiorganizuoja, nukreipdamos pagrindinį dėmesį nuo svetimų valstybių agentų veiklos į tarptautinę nusikaltėlių organizaciją — naująją mafiją. Amerikos Strateginių žinių centras spėja, kad metinės mafijos pajamos sudaro 1 trilijonas dolerių — ta suma beveik prilygsta Amerikos valstybinei samatai.

Įtakingas „Newsweek“ žurnalas neseniai paskelbė platų straipsnį, pavadintą „Global Mafia“. Straipsnyje nurodoma, kad naujoji mafija graso pasauliui dar istorijoje negirdėtų kriminalinių nusikaltimų siaubu. Mafijos veiklai sekti žurnalas pasiuntė į Rusiją bei

rytinę Europą penkis savo korespondentus. Korespondentai ten praleido apie keturis mėnesius, buvo užsukę ir į Lietuvą.

Būdama tarptautinės sudėties, ši „Newsweek“ suorganizuota korespondentų-tyrinėtojų grupė nustatė, kad naujieji nusikaltimų „lordai“ yra daug klasišgesni, pavojingesni ir daugiau tarptautinės galios siekiantys, negu Sicilijos mafija ar Kolumbijos narkotikų pirkliai. Jų veiklos voratinklis yra taip imantriai suraizgytas, kad nuo Rusijos iki Tailando į užsienius išvežamos bet kokios brangiausios žaliavos be sunkumų patenka į šios mafijos rankas. Pramoninių šnipinėjimas ir įsilaužimai nesuvaldomai vyksta. Nuo Centrinės Amerikos iki Ramiojo vandenyno politinė mažų valstybių kontrolė šantažo, grasinimų ar žudynių pagalba patenka į šių nusikaltėlių rankas. Jie kyšiais, užpuolimais ir plėšimais prieina prie siekiamo tikslo. Ko nepasiekia grasinimais ar šantažu, naudoja jėgą. Jie žudo ne tik žemesnius pareigūnus, bet ir ministrus — ne taip seniai nužudė populiarią Italijos ministrą pirmininką Aldo Moro.

„Newsweek“ sužinojo, kad Amerikos CIA saugumo organizacija tiria, ar šioms nusikaltėlių grupėms yra prieinami branduolinių ginklų. Vienas ABC televizijos kanalo pranešas neseniai tvirtino girdėjęs, kad už 25 milijonus dolerių Rusijos mafijos juodojoje rinkoje galima išsigyti branduolinę bombą. Amerikos FBI direktorius seniai lankėsi Maskvoje ir įsteigė tos įstaigos padalinį mafijos veiklai sekti. Juri Pihl, Estijos saugumo policijos viršininkas, „Newsweek“ korespondentui pareiškė, kad rusiškų ginklų juodosios rinkos veikla yra „visiškai išėjusi iš suvaldomumo ribų“. Organizuota mafija esąs milžiniškas ledkalnis, grasi-nantis nusikaltimų jūroje paskandinti tiesą ir teisę. Lietuvoje vyksta panašus judėjimas. Aprašymo tekste yra dviejų trečdalių puslapio dydžio nuotrauka, kurioje matomas sulaikytas, draudžiamą važtavežs, sunkvežimis. Ant sniego veidais žemyn ir surakintomis rankomis guli keturi vyrai ir stovi trys Lietuvos saugumo policininkai, atkištai į juos sutuvas. Po nuotrauka parašyta: „Lietuvos priešmafines policijos vienetas sulaiko nusikaltėlius“.

Piliečių apsaugos reikalų žinovai nurodo tris priežastis, privedusias prie tokios padėties. Pirmoji yra skubus kompiuterių ir kitos ryšio technikos nepaprastas išsivystymas. Elektro-

inėjimas priemonėmis galima per kelias sekundes „permesi“ milžiniškas dolerių sumas iš vieno žemės pakraščio į kitą. Faksai ir ląsteliniai telefonai gali būti taip „nustatyti“, kad jais daromų pasikaltėjimų saugumo organai negali greit suvesti. Į JAV iš Pietų Amerikos skrendantys narkotikai pakrauti lėktuvui yra aprūpinti radijo bei radaro signalų „klas-totojais“, tad saugumo organams beveik neįmanoma greit jų skrydį suvesti.

Antroji priežastis esanti komunistinės tvirtovės sugriuvimas. Buv. Sovietų sąjungoje ir Rytų Europoje atgijęs skubaus pasipelnymo geismas ir vyriausybinių nepajėgumas nusikaltėlių veiklą suvaldyti išvystė šią pavojingą padėtį. Trečioji priežastis esanti augantis valstybinių sienų nepaisymas. Dar ne taip seniai japonams, rusams ar kiniečiams buvo draudžiama vykti į užsienį malonumų ieškoti. Šiandien Čekijos prostitutės laisvai dirba Italijos Rivieroje, Kinijos imigrantai į Ameriką „šmugeliuojami“ per Vengriją, Pietų Amerikos narkotikų pirklių didikai samdosi savo gaminių agentus bei platintojus Nigerijoje. Vakarų Europoje žmonės, prekės, kapitalas, draudžiami ginklai eina iš rankų ir rankas vėję sukurio skuba. Spėjama, kad padėtis dar pablogės.

Nesunku suprasti, kodėl ir telegrama iš Vašingtono į Lietuvą siaučia nusikaltimai. Baltimore, minėjau, ji sudarė daugiausia rusai. Jie pradėjo priešpuoli vietoje, kur vokiečiai jau buvo prasi-veržę. Tada vokiečiai vėl atidarė ugnį iš įvairių pabūklų. Keletą kartų pasigirdo labai garsūs sproginimai, kokių anksčiau nebuvo tekę girdėti. Virš mūsų praskrido lėktuvai, bet jų nematėme, nors buvo jau vidurdienis. Ir saulė atrodė tik kaip raudonas taškas, kuris kartais pasislėpdavo už dūmų debesų.

Tuo pačiu laiku iš antro bataliono štabo atraportuota, kad vokiečių puolimas atmuštas. Jie klausė, ką daryti su vokiečių belaisviais, kurių paimta apie 20. Pulko vadas įsakė juos pasiūsti į užnugarį, kad būtų galima apklusinėti. Pagaliau kiek sumažėjo ugnis ir galėjome toliau matyti. Pasirodė, kad trečias batalionas smarkiai nukentėjo, mažai jo karių buvo pasiekę savo tikslą — daug žuvo, dar daugiau buvo sužeistų. Jų buvo pilni apkasai ir laukai, visur girdėjosi pagalbos šauksmai, bet daug sanitarų nebuvo matyti, todėl jie pagalbos nesulaukė.

Kiek vėliau pulko vadas įsakė štabo ryšininkui sužinoti, kas atsitiko su tais vokiečių belaisviais, kuriuos jis liepė išsiūsti į užnugarį ir apklusinėti. Iš bataliono vado gautas atsakymas, kad visi belaisviai jau sušaudyti, tad jokios problemos nėra. Plk. Šurkus labai supyko ir pradėjo šaukti, kodėl jo įsakymu nevykdė. Jis buvo tiek įsikarščiavęs, kad net žodžių negalėjome suprasti.

Pasirodė vokiečių lėktuvai ir pradėjo bombarduoti užnagarį, kur buvo artilerijos daliniai. Atskrido ir sovietų lėktuvų. Tada įvyko oro kautynės, nors, kaip mums atrodė, vokiečiams geriau sekėsi laimėti.

Vakare mūsų bare ugnis kėlė apimto, tik kairėje fronto pusėje visą naktį nenustojo: kaip perkūnijos griau-

ISPŪDINGAS KONCERTAS KAUNE

Sekmadienį, liepos 3 d. Kaune, Mykolo Arkangelo bažnyčioje, Theodore Dubois kantatą „Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai“ giedojo Los Angeles šv. Kazimiero parapijos ir Kauno šv. Mykolo Arkangelo bažnyčios mišrūs chorai. Pusantrą mėnesio abipus Atlanto sakralinės muzikos mylėtojų repetuoto kompozitoriaus kūrinių kai kam teko klausytis bažnyčios priegose — pusvalandį prieš koncertą pradžią ji jau buvo pilnutėlė.

Ideja dviem lietuvių chorams paruošti bendrą kūrinių ir sykiu ji sugiedoti gimė šių metų vasarį, kai dėstytojai Kalifornijoje buvo išvykę Vytauto Didžiojo universiteto docentė Joana Misevičienė. Ji yra Mykolo Arkangelo bažnyčios choro seniūnė ir svetur savo kolektyvo labai ilgėjusi. Sužinojusi, kad Los Angeles taip pat yra bažnyčios choras, išliėjo į jo gretas, o išvažiuodama pakvietė atvykti į Kauną. Pasaulio lietuvių dainų šventė tapo papildoma paskata ruošti kelionę.

„Bendrai giesmei kantatą „Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai“ mums pasiūlė šv. Kazimiero parapijos choro vadovas Viktoras Ralys, — paaiškino Mykolo Arkangelo bažnyčios choro vadovas Romas Misiukevičius, — partitūrą gavome prieš pusantro mėnesio, todėl repetuoti teko tris kartus per savaitę, nežiūrint į laikrodį“.

Sekmadienio vidurdienį svečiai sykiu su kauniečiais šv. Mykolo Arkangelo bažnyčioje išklaušė šv. Mišų, gerokai nustebindami kleboną Ričardą Mikutavičių, kurio pamokslą jie palydėjo mūsų bažnyčiose dar neįprastais plovimais. Po kelių valandų lietuviai iš abipus Atlanto sustojo prie vargonų bendrai giesmei. Atliekant T. Dubois kantatą „Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai“, jungtiniam chorui dirigavo svečias Viktoras Ralys, solistai — jauni kauniečiai, miesto Konservatorijos auklėtiniai Nomedas Vilkanauskaitė — Kukulskienė, Grigorijus Darandovas bei Tomas Ladiga.

Vakare „Metropolio“ restorane vyko bendra abiejų chorų vakaronė. Jos metu Kauno choristams klebonas R. Mikutavičius pranešė ypatingą naujieną — Mykolo Arkangelo bažnyčios choras rugsėjo 18-ąją yra pakviestas giedoti Popiežiui per šv. Mišias Vatikanu Bazilikoje. („Lietuvos rytas“, 07.05)

• Samuel Morse 1844 m. gegužės 24 d. pirmą kartą pasiuntė telegramą iš Vašingtono į Lietuvą siaučia nusikaltimai. Baltimore,

Danutė Bindokienė

Kad tas „trečias“ nelaimėtų

Su dėmesiu sekusi (ir pati labai gyvai įsijungusi) šurmuli del „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ pirmojo tomo, lietuviškoji visuomenė, be abejo, laukė viso šio reikalo finalo, kai bus pagaliau sudaryta žadėtoji komisija ir padaryti kiti sprendimai dėl tolimesnio šios serijos leidimo ar neleidimo, o tuo pačiu ir pirmojo tomo netikslumų atitaisymai.

Reikia manyti, kad susidariusi įtampa dabar atslūgė ir galėsime dėmesį kreipti į kitus reikalus, nes toks PLB pareiškimas (dar vienas) būtų jau išspausdintas „Drauge“ liepos 29 d.: „Lietuvos kovų ir kančių istorijos leidimas tęsiasi“. Pareiškimui tik vieną dalyką būtų galima prikišti: padarytas maždaug keturis mėnesius

spausdinami (ir spausdinami nebus...). Tačiau iš savo pusės jaučiuame, kad knygos pirmojo tomo trūkumai tikrai bus ištaisyti, nes komisija sudaryta iš pasitikėjimo vertų žmonių. Žinoma minėtos knygos laida jau gerokai „sumažėjusi“ ir paskleistosios knygos gali dar padaryti žalos mūsų skaudžiausio tautos gyvenimo laikotarpio pavaizdavimui. Kiek girdime, Vilniaus ir kitų miestų knygynuose knyga buvo galima (ir galbūt šiandien tebėra) laisvai išsigyti už keturis litus, nors PLB valdyba tvirtino platinimą sustabdžiusi (kai kurie mūsų tautiečiai, grįždami iš Lietuvos, knygą parsivežė).

Nepaisant įvairių siūlymų ir kitokių nuomonių, mes, savo ruožtu, nereikalaujame — ir nesitikime — iš PLB pirmininko nukugos „režti diržą“, t.y. bet kokio atsiprašymo už asmeniškų užsipuolimus. Kiekvienas žmogus turi gyventi su savo sąžine, o ikarščio sukuryje padaro, pasako ar parašo žodžius, kurių vėliau reikėtų gailėtis. Tiek to. Juk turime daugybę darbo aplėstuose lietuvių dirvonuose, kad reikia kiekvieno sugebancio, energingo ir darbštus žmogaus pagalbos (juk toks, kiek žinome, yra PLB pirmininkas). Štai tik, keli tų, mūsų dėmesio reikalaujančių, darbų pavyzdžiai: lituanistinių mokyklų sustiprinimas ir remimas; lietuviškos spaudos išlaikymas, jai didesnio skaitytųjų būrio suradimas; organizacijų veiklos pagyvinimas; Karaliaučiaus sritis ir tranzito per Lietuvą klausimas; Lietuvos pilietybės reikalas; Sibiro tremtiniai, našlaičiai, seneliai; Lietuvos sveikatos sistema; žemės ūkis; nusikaltimų ir girtuoklystės epidemija tėvyneje... Galėtume tu reikalų, kur reikia užsienio lietuvių talkos, prirašyti išsčius puslapius, bet pakaks ir kelių užuominų.

Turėtume prisiminti gerą lietuvišką patarlę: „Kur du pešasi, trečias laimi“. Žinome, kas šiuo atveju yra tas „trečias“, kuris laimėtų, jeigu mes tebetęsime tarpusavio ginčus. Verčiau stokime į našų, vizingą darbą visų mūsų ir Lietuvos labui.

Tai nereikia, kad tokių karštų kaltinimų ar asmeniškumų Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkui ir „Draugas“ negavo. Ir šiandien redakcijos staliuje tebeguli 117 skaitytojų laišku šia tema, o taip pat kone tuzinas straipsnių, kurių autoriai kartas nuo karto papriekaištauja, kad jų rašiniai ne-

• Pirmą kartą Amerikoje švęsta Memorial diena (kapų puošimo diena) 1868 m. gegužės 30 d.

• Vaikai, nusteinkite savo tėvus, užprenumeruokite (arba prateskite) jiems „Draugą“.

NEBUVO LEMTA ŽŪTI

JUOZAS KULIUKAS

ATSIMINIMAI

14

Birželio gale — liepos pradžioje pradėjo dažniau pasirodyti vokiečių lėktuvai, retkarčiais susikaudami su rusų lėktuvais. Naktį buvo girdėti duslūs variklių garsai. Atrodė, kad tankų. Vis dažniau apšaudė sunkioji artilerija, paleisdavo ir raketas. Rusai taip pat paleisdavo kelis sviedinius, bet visi jautėmės, kad kažkas nebe gerai. Mūsų skyrių pastatė pulko štabo apsaugai. Bunkeris buvo labai gilus, ant viršaus kelios eilės storų rastų, sukryžiuotų, kad bunkeris būtų sustiprintas ir užmaskuotas.

Mes užėmėm poziciją prie pat bunkerio angos. Buvo labai gerai, kai pradėdavo smarkiau apšaudyti, nes galėdavome įeiti į bunkerio angą ir apsisaugoti. Bunkeryje pulko vadas, plk. Šurkus. Jis visą laiką skambino telefonu. Vyko nuolatinis judėjimas. Liepos ketvirtosios vakare motorizuotų dalinių judėjimas buvo dar didesnis. Iš divizijos pasiuntintys atnešė įsakymą pulko vadui, kad tikimasi sulaukti naujo vokiečių puolimo. Mes girdėjome, kaip pulko vadas skubiai davė įsakymus batalionų vadams, kad jie pasiruoštų puolima atlaikyti.

Naktį smarkiai šaudė sunkioji artilerija, minosvaidžiai. Sviediniai vis dažniau sproginėjo aplinkui. Gal kokią antrą valandą ryte atsivėrė tikras pragaras: artilerijos sviediniai, visokios minosvaidžių raketos sproginėjo be jokios pertraukos. Nebuvo galima net kvėpuoti dėl parako dūmų. Net žemė aplinkui apkasus pradėjo

degti. Kai sprogsa bombos, kai dega žemė ir labai aštrus parako bei dūmų kvapas, tiesiog krūtinė degina ir kvapo trūksta.

Nors išaušo rytas, saulės nematėme, nes iš viso nebuvo galima į toli matyti. Atrodė, kad visas frontas dega. Po kiek laiko sproginėjimai kiek aprimo. Pradėjome geriau matyti aplinką. Tuomet pasirodė vokiečių lėktuvai, numetė keletą bombų prie štabo bunkerio, bet daugiausia bombardavo kiek toliau, slėnio gale. Ten stovėjo pirmas batalionas ir mūsų kuopos pirmas būrys. Gal ir anksčiau ten lėktuvai bombardavo, bet per dūmus negalėjome matyti. Po to vokiečiai vėl atidarė stiprią ugnį. Matėme, kad vokiečiai per tą slėnį pasiuntė tankus. Buvo labai daug parako dūmų, tai gerai negalėjome įžiūrėti, bet iš pulko štabo girdėjome pranešant pulko vadui, kad vokiečiai pirmame puolime pasiuntė dvyliką tankų. Keli buvo sunaikinti, o kiti turėjo atsitraukti.

Tuo metu dūmai kiek išsisklaidė, tai pamatėme dar daugiau tankų slenkant slėniu, o paskui juos sekė pėstininkai. Kadangi slėnis buvo užminuotas, tai keli tankai buvo sunaikinti. Rusų artilerija ir mes patys smarkiai šaudėme. Gal kartais ir pataikėme...

Iš bataliono štabo pranešė, kad vokiečiai pralaužė pirmąsias linijas. Prašė pagalbos. Pulko vadas įsakė trečią batalioną pasiūsti į pagalbą. Netrukus atėjo pasiuntintys ir reportavo pulko vadui, kad trečio bataliono vadas, kpt. Urbon (gal Urbonas) vadovauja batalionui. Aš iš sykiu pagalvojau, kad gal tai buvęs mano pirmos kuopos vadas lttn. Urbonas, bet netrukus jis pats atėjo tiesiai per lauką ir pulko vadui prisistatė kaip aviacijos lakūnas, Sovietų sąjungos kapitonas Urbon. Tada pamatėme, kad tai buvo žemo ūgio vyras, o ne tas mano pažįstamas.

Netrukus iš miško pasirodė trečias batalionas. Kaip

minėjau, ji sudarė daugiausia rusai. Jie pradėjo priešpuoli vietoje, kur vokiečiai jau buvo prasi-veržę. Tada vokiečiai vėl atidarė ugnį iš įvairių pabūklų. Keletą kartų pasigirdo labai garsūs sproginimai, kokių anksčiau nebuvo tekę girdėti. Virš mūsų praskrido lėktuvai, bet jų nematėme, nors buvo jau vidurdienis. Ir saulė atrodė tik kaip raudonas taškas, kuris kartais pasislėpdavo už dūmų debesų.

Tuo pačiu laiku iš antro bataliono štabo atraportuota, kad vokiečių puolimas atmuštas. Jie klausė, ką daryti su vokiečių belaisviais, kurių paimta apie 20. Pulko vadas įsakė juos pasiūsti į užnugarį, kad būtų galima apklusinėti. Pagaliau kiek sumažėjo ugnis ir galėjome toliau matyti. Pasirodė, kad trečias batalionas smarkiai nukentėjo, mažai jo karių buvo pasiekę savo tikslą — daug žuvo, dar daugiau buvo sužeistų. Jų buvo pilni apkasai ir laukai, visur girdėjosi pagalbos šauksmai, bet daug sanitarų nebuvo matyti, todėl jie pagalbos nesulaukė.

Kiek vėliau pulko vadas įsakė štabo ryšininkui sužinoti, kas atsitiko su tais vokiečių belaisviais, kuriuos jis liepė išsiūsti į užnugarį ir apklusinėti. Iš bataliono vado gautas atsakymas, kad visi belaisviai jau sušaudyti, tad jokios problemos nėra. Plk. Šurkus labai supyko ir pradėjo šaukti, kodėl jo įsakymu nevykdė. Jis buvo tiek įsikarščiavęs, kad net žodžių negalėjome suprasti.

Pasirodė vokiečių lėktuvai ir pradėjo bombarduoti užnagarį, kur buvo artilerijos daliniai. Atskrido ir sovietų lėktuvų. Tada įvyko oro kautynės, nors, kaip mums atrodė, vokiečiams geriau sekėsi laimėti.

Vakare mūsų bare ugnis kėlė apimto, tik kairėje fronto pusėje visą naktį nenustojo: kaip perkūnijos griau-

dimas visą laiką buvo girdėti patrankų gaudesys, o ugnis, lyg žaibai, nuolat nusišvedavo padangę.

Rytojaus dieną sužinojome, kad mūsų būrio pirmas ir trečias skyrius beveik sunaikintas, kai vokiečiai pralaužė fronto linijas. Trečias skyrius buvo atkirstas nuo kitų ir greičiausiai pateko į nelaisvę. Kairiame sparne vokiečiai buvo įsiveržę apie 15 km, o nuo Brianksko, Voronežo pusėje — apie 25 kilometrus. Vokiečiams beliko tik keli kilometrai, kad galėtų susijungti, atkirsti Kursko sritį. Raudonoji armija metė visus rezervus į tą vietą. Mūsų pulką pakeitė pilna divizija. 16-tąją lietuvių divizija perkėlė į dešinę pusę, nors ten dar nebuvo didesnių kautynių.

Vieną dieną į ligoninę atvežė tris lakūnus. Sakė, kad labai sunkiai sužeisti. Vienas visą laiką šaukė, matyt, labai skaudėjo. Kartą buvo ir vienas civilis. Pasakojo, kad lėktuvas nukrito prie miškelio, netoli ligoninės. Tas žmogus važiuavo su arkliais. Krisdamas lėktuvas sudaužė vežimą, užmušė arklus, o kaip žmogus išliko, gyvas, buvo sunku ir suprasti. Visi trys lakūnai ir tas civilis tą pačią naktį mirė.

Vėliau mes neuėjome pasižiūrėti to nukritusio lėktuvo. Tai buvo lengvas bombonešis. Atrodė, kad pri-trūko jam kuro, bandė lauke nusileisti, bet užkliuvo už medžių. Galėjome matyti nulaūžtas medžių viršūnes. Jeigu dar porą metrų būtų pasislinkęs į priekį, būtų gerai nusileidęs.

Lėktuvas buvo visiškai sudužęs. Aplinkui mėtėsi visokie dokumentai, popieriai, net žurnalai. Pamatėme, kad jie ne rusiški, niekas nemokėjo perskaityti. Kiti žinojo, kad nesu rusas, tai manęs klausia, ar mokėčiau paskaityti.

(Bus daugiau)

BE PRAEITIES SUNKU SPRĘSTI APIE ATEITĮ

ANTANAS JÜRATIS
RUMŠA

Daug šiuo metu kalbama ir rašoma Lietuvos pilietybės klausimais. Daug buvo rašoma ir seniau. Tačiau, manyčiau, būtų įdomu peržvelgti, kaip pilietybės klausimai buvo sprendžiami anksčiau. Be praeities sunku spręsti apie ateitį. Šis mano straipsnis spausdintas 1954 m. birželio 3 d. „Laisvojoje Lietuvoje“. A.J.R.

Paskutiniu metu dažnai pastebime mūsų spaudoje šūki: „Gėlbėjame mūsų jaunimą!“ Šiuo klausimu susirūpinęs, prof. J. Kaminskas tarp kitko sako: „Aš nesu visai tikras, kad po metų kitų, kai dauguma mūsų dypukų, išgydami Amerikos pilietybę, vis kiekiau jaugs į Amerikos gyvenimą, ar nereikės kelti naujo šūkio: gėlbėjame patys!“ (1954 balandžio mėn. 24 d. „Naujienu“ priedas nr. 235). Todel ir senesnį kartą turėtų plačiau pasisakyti pilietybės klausimu.

Iš mūsų spaudos yra gana sunku sudaryti vaizdą, kas darosi šiandieną Lietuvoje. Tačiau iš kai kurių Vakarų pasiekusių, žinių sprendžiam, kad ten be ginkluoto partizanų pasipriešinimo, vyksta ir didelis tautos pasipriešinimas okupantams. Tautos kamienas, nepaisant smurtingiausio bolševikų teroro, yra nepalaužtas, gyvas ir laukia momento sukilti prieš tautos naikintojus. Vakaruose mes, politiniai pabėgėliai, pabėgėliai, išsivadavę nuo Šiaurės iki Pietų polių, pradėdami keisti pilietybę. Priimdami vieno ar kito krašto naują pilietybę, išsivadavę savo valstybės Lietuvos pilietybę vado ir teisiniai tampa nesuristi su Lietuva jokiais ryšiais. Kokį vardą tokiais žygiais užsitaraujami, palikime tai spręsti mūsų tautos kamienui. Šioje pusėje geležinės uždangos nėra prievartos keisti pilietybę, o kai kur pvz. Ispanijoje, net ragina likti savo krašto pilietybės — ambasadoriais, ragina pabėgėlių jaunimą mokytis ir finansiskai remia, kad ateityje būtų naudingi savo kraštui.

Tarp kitko, ne per seniausią iš vieno asmens, nelietuvio politikieriaus, teko išgirsti rimtą ir logišką išsireiškimą: „Aš tiesiog negaliu suprasti, kaip valstybės pilietis gali norėti ir rūpintis nepriklausomybe savo valstybei, jeigu jis pats savo laisva valia atsisako valstybės pilietybės ir nusisuka nuo jos“. Gal kai kam mūsų valstybės rytojaus perspektyvos darosi miglotos, beviltiškos ar laikomos fantazijos padaru. Tačiau taip nėra, nes kova dėl laisvės nesibaigia viena diena.

Žvelkime į mūsų periodinės spaudos lapus, kur rasime įvairių valstybių vyrų Vasario Sešioliktosios proga, sveikinant mūsų įvairias organizacijas, visi su platesniais ar trumpesniais pareiškimais reiškia gilią pagarbą Lietuvos žmonių drasai, patriotizmui, meilę laisvei ir žadėjo visišką paramą kovoje už Kremliaus vergijos pančių sunaikinimą. Būtų galima šimtus įvairių kraštų žymių žmonių, Lietuvos prisikėlimo atžvilgiu, pareikštas mintis atpasakoti, bet čia per platu rašyti. Beviltiškoje padėtyje Lietuvos valstybei esant, šių pareiškimų iš žymių politikos žmonių neišgirsime, nes politika be realių perspektyvų sentimentų nežino.

Mūsų valstybės diplomatiniai ir konsuliniai atstovai akredituoti prie kitų kraštų vyriausybių, įvairūs mūsų politiniai veiksniai ir organizacijos sako, kad Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas, kurio trokšta ir

siekia lietuvių tauta, yra realus politinis tikslas, kuris gali būti ir bus pasiektas.

Nejaugi tas viskas mums yra tik „mirštančios gultelės daina“. Nejaugi turime palikti didžiųjų valstybių pripažintus, iki šiol veikiančius, mūsų valstybės diplomatinis ir konsulinis atstovus, t.y. simbolinę Lietuvos vyriausybę, politinius veiksnius be savo pilietybės, be užnugario, pasunkinant laisvinimo kovą politinėje aikštėje. Nejaugi nuo kitų valstybių užtarimų ir pasisakymų mūsų valstybės teisių atžvilgiu mes patys bėgame ir netikime nei jiems, nei sau. Išsivadavę savo tautos ir valstybės praeities, jos garbės, nutraukdami teisinį ryšį su Lietuva, ar nedarome mes didelės istorinės klaidos. Istorijsiškai mes matome, kad panašios klaidos smarkiai kėsia. Lietuva, kaip buvo, taip ir bus, tačiau už dabartines klaidas nepaguos mus mūsų palikuonys. Bėgimas nuo Lietuvos pilietybės, tai pirmas pagrindinis ir neįaučiamas nutautėjimo žingsnis. Nustoję savo pilietybės, tiesioginio ryšio su Lietuva, nepastebimai mes nustojaime savo kalbos, papročų, savo kultūros ir vis gilyn grimstame į svetimąsias jūras. Tas ypač daug gali pakenkti mūsų jaunimui, kuris atsidūręs kryžkelėje, gali negrįžtamai nueiti. Išlaikydami tremtyje savo pilietybę, ne tik pasipriešinsime mūsų tautos evoliucijai, bet ir išlaikysime tvirtą, švarią patriotinę dvasią ir lietuvių.

1954 m. vasario 13 d. „Drauge“, straipsnyje „Lietuviai ir Amerikos pilietybės“ K. Tautkus rašo, kad lietuvių kilmės Amerikos pilietybės yra garbingi lietuviai, tačiau jų vaikai gar-

Mokytojų studijų savaitėje Dainavoje, kaip ir kitais metais, stovyklavo nemažas būrys vaikų. Čia juos matome suvyniojant Amerikos vėliavą po nuleidimo.

Nuotr. Viktoro Kučo

bingo lietuvių vardo nenori turėti, išskyrus nedidelį nuosimtį. Tas nedidelis nuosimtis su meile ir darbštumu Lietuvos reikalams, veža dalį lietuviško vežimo. Nors jaučiama ir pas kitus, lietuvių ugnelė kartais giliai širdyje rusena, bet to krašto gyvenimo sąlygos tai ugnelę prasiveržti jau nebeleidžia, o jų vaikams, t.y. trečiajai kartai, Lietuvos reikalai tampa jau svetimi. Gal ir čia rastųsi išimties, bet labai mažos. Jau matome, kas ištiko ar pradeda ištikti senų lietuvių emigrantų organizacijos, draugijos, bažnyčias ir t.t.

K. Tautkus senus emigrantus laiko pavyzdžiu šių dienų politiniams pabėgėliams — tremtiniais. Tačiau jis užmiršta, kad tarp senų emigrantų ir dabartinių politinių pabėgėlių yra esminių skirtumų. Beveik visi senieji emigrantai lietuviai ir ši kraštą atvyko tuo metu, kada Lietuva valdė Rusijos caras ir jie vyko ne politiniais motyvais, bet ieškodami geresnio gyvenimo. Atvyko ir vienas kitas politiniai sumetimais, bet jų buvo nedaug. Jie atvyko tuo metu, kada dar apie Lietuvos valstybę niekas nekalbėjo ir negalvojo. Neapkęsdami Rusijos pilietybės vardo, mieliai jie keitė jį į kitų kraštų pilietybes. Vėliau Lietuvos atstatymą jie rėmė medžiaginiais, kaip ir kiek galėjo. Mūsų kraštas ir vyriausybė už tai jiems reiškė pagarbą, ir Pir-

moje Lietuvos valstybės Konstitucijoje jiems buvo leidžiama turėti, šalia turimos svetimos pilietybės, dar ir Lietuvos pilietybę. Šių dienų lietuviai pasitraukę iš Lietuvos jau kaip Lietuvos valstybinės pilietybės, neieškodami geresnio gyvenimo, bet traukėsi nuo teroro. Taikos metais jie visai negalvojo vyktyti į svetimus kraštus ir juose apsigyventi.

Žvelkime į kitą medalio pusę. 1952 m. rugpjūčio 16 d. „Drauge“ Matas Zužus rašo, kad neturės tikslų duomenų, kiek dalyvavo Amerikos lietuvių, kovojant už Lietuvos laisvę, tačiau Lietuvoje jis jų sutikęs ne per daugiausia. Tuo tarpu JAV kariuomenėje Pirmojo pasaulinio karo metu tarnavo daugiau kaip 30,000 lietuvių. Matas Zužus yra savanoris, atvykęs iš Amerikos ir baigęs Lietuvoje Karo mokyklos ketvirtą karininkų laidą. 1953 m. birželio 23 d. „Drauge“ J. Bielskis, rašydamas atsiminimus apie JAV karių Lietuvoje, pažymi, kad fizinė pagalba Amerikos lietuvių karių Lietuvos Nepriklausomybės kovoms nebuvo efektinga.

Yra aišku, kad dėl Lietuvos valstybės laisvės, kaip praeityje, taip ir dabar, niekas svetimas nekariavo ir nekariaus. Tačiau anksčiau ar vėliau, kilus Azijoje ar Europoje dideliams gaisrams, Kremlius okupuotų kraštų nepajėgs sukontroliuoti.

Tuo metu Lietuvos sūnūs ir dukros ims ginklą ir vys priešą iš savo žemės. Gal nostalgijos vedami, ar kitais sumetimais, atvyks į Lietuvą kitų kraštų pilietybės lietuviai. Jų svetima pilietybė stabdys nuo karo žygių, o, be to, gal ir jie patys vengs pavojų. Kadangi jų gali būti iš Anglijos, Australijos, JAV, Kanados ir kitų kraštų, tai kiekvienas, pagal savo krašto patyrimus ir įtakas, ir dar turėdami geresnį materialinį lygį, vieningai išlaisvinimo kovai gal daugiau kenks, negu padės. Sudrausti juos, kaip svetimų valstybių pilietybių, mūsų kovojančiam kraštui bus sunku. Be to, gali būti, kad lietuviams ne mūsų pilietybės, nebus leista pagal jų kraštų įstatymus teikti efektingą pagalbą Lietuvai tuo metu, kada jai bus labiausiai reikalinga.

Nederėtų išsivadėti Lietuvos valstybės pilietybės, kuomet dar turime savo simbolinius Lietuvos valstybės atstovus ir politinius veiksnius. Ypač turėtų rūpėti Lietuvos pilietybės klausimas tiems, kurie kovojo dėl Lietuvos laisvės, dalyvavo valstybės atstatymo darbe ir visiems tiems, kurie įvairiomis progomis reikė išikimybę iki mirties Lietuvos vėliavai, pasižadėdami ginti Lietuvos garbę ir laisvę.

Making a big world smaller.

What difference does it make that Lufthansa flies to more international destinations than any other single airline? Or that every 40 seconds a Lufthansa plane takes off or lands in one of 180 cities around the world? The point is that over the years every experience with every traveler, from every corner of the world, has helped us understand you. We've come to know cultures and customs from around the globe. All the better to help you feel at home everywhere, on the ground, and in the air. Even in many cities we don't fly to, you'll find a Lufthansa office ready to serve your needs. Experience that's worldwide and worldwide. It's a difference that's helped us make friends with a world full of travelers. And that can make this big world feel very small indeed.

Lufthansa

For reservations and information call 1-800-645-3880 or see your travel agent. Lufthansa Miles & More™ and United Mileage Plus™ are now fully reciprocal. Accrue or redeem miles in either program when you fly on Lufthansa flights or flights operated by our global partner, United Airlines.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

[VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

NAMŲ REMONTAI

Užkalam „siding“, remontuojame: stogus, langus, duris „porches“, rūsius; dedame keramikines plyteles, atliekame įvairius mūrinių darbų.
Kreipkitės: tel. 312-489-1478

J.M.Z. Construction Co.

Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soft-fit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber and roll roofs. Expert at tearoffs, complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt. Tel. 708-620-9942.

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJUS.

H. Deckys
Tel. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS

(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterijū FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkaime ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniškai patarauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestyje. Suteikia konsultacijas.
BUDRAITIS
Bus.: 312-585-6100, res.: 312-778-3971

U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

Dail. POVILO PUZINO monografija, yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas, kartu ir XX amžiaus Madona. Šis paveikslas apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana tinka bet kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimaui, lietuviui. Knygos kaina 25 dol. Illinois gyventojams Tax 2.19 dol. Persiųntimo išlaidos: USA — 3 dol., Canada — 4.50 dol. Užsakymus siųsti:

**DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629**

Dr. JUOZAS JAKŠTAS

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA
1918-1940

Vytauto Didžiojo universiteto profesoriaus paskutinis kūrinys, skirtas nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui nušviesti. Skaitytojas ras atsakymus į daugelį klausimų, kuriuos autorius pats išgyveno, patyrė.

Knyga 272 puslapių su gausiomis ir retomis iliustracijomis. Priede: 1922, 1928 ir 1938 metų Lietuvos respublikos konstitucijos, ministrų kabinetų sudėtis 1918-1940 metais. Knyga įrišta, išleido VYDŪNO fondas Čikagoje, tinka dovanoti kiekvienam lietuviui ir Lietuvoje. Knygos kaina **15.00 dol.** Užsakant paštu, dar pridėdama **2.50 dol.**, į Kanadą **3.00 dol.**, kitus kraštus **3.50 dol.** Illinois valstijos gyventojai dar pridėda **1.31 dol.** mokesčių. Užsakymus siųsti: **DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.**

LAIŠKAI

NEKLIUDYKITE BŪTI LIETUVOS PILIETĘ

Skaitydama „Drauge“ Eltos pranešimą liepos 12 d., sužinojau, kad Lietuvoje egzistuoja kažkokia Pilietybės komisija, kuri dalina, savo nuožiūra, Lietuvos pilietybę.

Tai didelis įžaidimas man — lietuviui — gyvenančiai už Lietuvos ribų. Gimiau Lietuvoje. Mano abu tėvai lietuviai. Tėvelis nepriklausomybės kovų savanoris. Mano mamos pirmasis kryžiaus ženklas ir meilės žvilgnis, man gimęs, įdiegė Lietuvos pilietybę! Ji yra šventa, kaip ir mano tikėjimas yra šventas. Pilietybės nekas negali man nei atimti, nei suteikti.

Nekliudykite man būti Lietuvos piliete!

A. Šarauškaitė-Laniauskienė
Palos Hills, IL

DŽIUGU IR GRAUDU

Atlikęs kasdieninius įsipareigojimus, kartu su Kauno Dantų technikos mokyklos vadovu, dantų gydytoju stomatologu Rimvydu Aukštuoliu nuvykome į O'Hare aerodromą susitikti DAFL (Dantų sveikatos talka Lietuvai) organizacijos spiritus movens — Gordon Klockow, DDS, kuris iš Rensselaer, IN, atvažiavo pasitikti iš Kauno atskrendančią Giedrę, jauną dermatologę. Gordon Klockow ruošiasi penktai kelionei į Kauną — šį kartą lapkričio mėn. tris savaites padirbėti kartu su Lietuvos odontologais Stomatologijos fakulteto ir DAFL bendradarbiavimo šešių darbo vietų kabinete, kuris pradės veikti po oficialaus atidarymo rugsėjo 1 dieną.

Grįžęs pakilia nuotaika iš aerodromo, paskambinau pažįstamam lietuviui kolegai dantų gydytojui, kuris jau pensininkas ir turi daugiau laiko. Žinodamas, kad jis dažnai lanko tolimus kraštus, kviečiau į talką. Deja, mūsų pokalbis nuėjo ne ta kryptimi, kurios tikėjau. Gera pusvalandį klausiausi jo Lietuvai nepalankių išvedžiojimų, dėl kurių jis dabar dar nelinkęs prisidėti, dar pagalvos, pasitars, o tada gal man paskambins... Atsakiau, kad skambintų tik tuo atveju, jeigu pakeis savo poziciją ir bus nuolaidesnis.

Mano nuomone, mes laukėme progos visą 50 metų, kad galėtume stoti ir darbą suglaustom rankom ir padėti tėvynei. Reikia tos tautos jau dabar, nes rytoj gali būti per vėlu.

Leonidas Ragas
Itaska, IL

UŽJŪRIO LIETUVIAMS

Apie dabartinę krizę Lietuvoje jums rašyti nereikia — jūs viską žinote. Aš noriu tik papasakoti apie nepaprastai kilnius ir dorus žmones, gyvenančius JAV, Omahos mieste. Tai darbšti ir dora velionio pulkininko J. Kartano šeima. Likimo blaškomi po pasaulį, Juozas ir Ona Kartanai išaugino 5 vaikus, kurių širdyse sugėbėjo įžiebtą meilę tėvynei Lietuvai, meilę lietuviškai kultūrai, norą suprasti ir paremti artimuosius, ir visai svetimus žmones Lietuvoje.

Viena Kartanaitė — Jūratė — ėmėsi globoti sunkiai gyvenančioje šeimoje Kaune 10 metų amžiaus berniuką. Tai nepaprastai nuoširdus ir kilnus poelgis.

Sėkmės jums, gerieji užjūrio lietuviai, kurių širdyse tiek meilės ir gerio savo tėvynei bei jos žmonėms.

S. Petrauskienė
Kaunas

Julius Pakalka (kairėje), įteikia simbolinę dovanėlę Vilniaus arkivysk. Audriui Bačkui, jam atsilankius į tremtiniam paminklo, pastatyto Lietuvių tautinėse kapinėse, iškilmingą šventinimą š.m. birželio 12 d. Stebi vysk. Paulius Baltakis, OFM, aukojęs kapinėse šv. Mišias. Bronzinis paminklo užrašas buvo pagamintas kiek vėliau ir prieš savaitę pritvirtintas prie koplytstulpio — tvorelės. Paminklą pastatė J. Pakalka savo lėšomis.

PIRATISKAS ELGESYS

Jeigu Lietuvos piratai norėjo išplėsti iš palyginti mažo JAV karo laivo-naikintojo „Hayler“ 21,000 dol. už dviejų dienų vizitą Klaipėdoje, tai kiek jie būtų bandę išlupti iš mano buvusio laivo — 76,000 tonų ir 1,047 pėdų milžino, lėktuvnešio UUS Independence (CV-62)?

Su šiuo lėktuvnešiu per daugiau kaip trejus metus (1960-1963) esu išplaukiojęs maždaug pusę pasaulio vandenynų, bet tokio žūlaus banditizmo niekur nesa nei matęs, nei girdėjęs, įskaitant ir „Hayler“ kapitono minėtas Afrikos šalis. Tą pat galiu patvirtinti ir apie mano ankstyvesnę tarnybą JAV mariose, kai dažnai teko būti įvairaus tipo laivuose Azijos vandenynose ir kitur.

Tai dvigubas antausis JAV laivynui, juo labiau, kad laivas atplaukė į Klaipėdą kupinas dovanų ir pasiųstimo Lietuvos vaikų bei senelių labui. Vienintelė išvada: pamišėliai, raudonu muilu perplautais smegenimis, perėmė valdyti beprotnami!

Tučiuojau Lietuvos valdžią turėtų grąžinti JAV laivynui pinigų, maldauti, kad priimtų formalų atsiprašymą ir dovanotų už tokį piratišką, jūrų istorijoje negirdėtą, apiplėšimą.

R. John Rapšys
Chicago, IL

AR TAI NE PASIMETIMAS?

Liepos 15 dieną Čikagoje Rytmečio Ekspreso radijo programos vedėja pranešė apie suvažiavusį jaunimą į Lietuvą, kaip jie lankė kaimus ir įvairias idomias vietas. Idomiausia buvo tai, kaip jaunimas dalyvavo pagonių suruoštoje vakaronėje.

Tai va kaip Lietuvoje organizatorių buvo sudaryta programa, kad pristatytų pagonybę mūsų katalikiškam jaunimui. O jų kelionei pinigai buvo renkami iš katalikų ir krikščionių. Jei dar laisvame pasaulyje mūsų jaunimas išsilaukė ir nenukrypo į įvairius kultus ar sektas, tai katalikiškoje Lietuvoje jau buvo supažindinti.

Dieve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro!

Emilija Paužuolienė
Chicago, IL

IDOMUS KLAUSIMAS!

Š.m. liepos 19 dieną „Drauge“ V. Volertas iškėlė idomų klausimų: „Kiek dar gyvų pabėgėlių gali būti melo tarti, kad jie iš Lietuvos traukėsi ne savo gyvybės gelbėdami, bet norėdami pasauliui skelbti, koks baisus siaubas jų kraštą prislėgė?“ Mano atsakymas būtų, kad nei vieno.

Mes traukėmės iš Lietuvos karo metu, komunizmo siaubui grįžtant Lietuvon. Žiaurieji birželio 14 dienos lietuvių trėmimai į Sibirą tebebuvo dar gyvos žaizdos. Maisto trūkumas ir bombardavimai Vokietijoj ne-

Sibiro tremtiniam prisiminti paminklo, pašventinto birželio 12 d., užrašas bronzinėje lentoje.

kiti kraštai ir t.t. Jis nevengia teisybės, bet nepuola į kraštutinumus, nekaltina atskirų asmenų, o situaciją paaiškina logiškai, ramiu tonu. Aiškiai matyti, kad autorius esančia padėti labai gerai supranta.

Jo anksčiau rašytuose straipsniuose irgi buvo žymu logika bei supratimas. „Drauge“ buvo paaiškinta, kad dr. Kanauka buvęs JAV kariuomenės pulkininkas dabar atsargoje. Būtų gera, kad ir apie kitus straipsnių autorius būtų daugiau parašyta, tada žinotume, kokių pagrindų jie užsiuola ar kaltina Lietuvos žmones, atiduodančius daug jėgų savo tėvynei.

Liūda Avizonienė
Laguna Hills, CA

KULTŪRINGAS PASISAKYMAS

Perskaitęs daug įvairių nuomonių apie „Kovų ir kančių istoriją“, laikau ambasadoriaus A. Eidinto pasisakymus, išspausdintus liepos 23 d. „Drauge“, pavyzdžiu kultūringo asmens, rašančio apie apgailėtiną įvykį. Ir koks skirtumas, palyginus su dviejų asmenų apmokamais skelbimais tame pačiame ir kituose lietuvių laikraščiuose! Čia man kyla klausimas: pas ką matoma „tarybiška“ galvosena.

Kęstutis Česonis
Baltimore, MD

• Žinomiausia pasaulio kometa — Halley's geriausiai iš žemės buvo matoma 1910 m. gegužės 18 d., kai ji praskriejo pro saulę.

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

AUKOS GRAŽINANT LAIMĖJIMŲ BILJETILIUS

50.00 dol. Vytenis Lietuvninkas, Chicago, IL; Jonas Butvila, La Grange, IL; Veronika Aušrotas, Juno Beach, FL; Bronė Širvinskis, N. Hollywood, CA;

40.00 dol. Kun. John Tamulis, Cadillac, MI; Ona Strimaitis, Putnam, CT; Matilda Kurapka, Putnam, CT; Birutė Lesevicius, Chicago, IL;

30.00 dol. Mirga Rimavicius, Annapolis, MD;

25.00 dol. Astra Puzinas, San Mateo, CA;

20.00 dol. Kazys Paškonis, Eastlake, OH; John C. Šimutis, Carmichael, CA;

15.00 dol. Algirdas Pivaronas, Downers Grove, IL; Marija Norieikienė, Putnam, CT; Rima Janulevičiūtė, Roswell, GA; Kazys ir Meta Linkus, Miami Beach, FL; P. Gauronskas, Santa Monica, CA;

12.00 dol. Henry Jasinskas, Rodney, Kanada;

10.00 dol. Antanas Zaprackas, W. Bloomfield, MI;

Horace R. Zibas, Cincinnati, OH; K. Skripkus, Lockport, IL;

Vytautas M. Sernas, Watsonville, CA; Juozas Sendzikas, St. Catharines, Kanada; Aleksas Mikaliūnas, Oak Lawn, IL; Stasė Mackonis, Chicago, IL; J. Kačinskis, So. Boston, MA; Jadvyga Grinius, Detroit, MI; kun. Joseph J. Grabys, Amsterdam, NY; Jurgis Bubnys, Chicago, IL; Bronius Underys, Chicago, IL; Pranas Zaranka, Redford, MI; Jonas Svera, Bloomfield Hills, MI; Juzė Šimonienė, West Chester, PA; Antanas Šeduikis, Brockton, MA; Sofija Romanuskas, Hallandale, FL; Henrikas Paškevičius, Ontario, Kanada; Jonas Gudėnas, Euclid, OH; Monika Lembergas, Santa Monica, CA; Julius Macijauskas, Hollywood, FL; Laimute Antanėlis, Omaha, NE; Julia Smilga, Chicago, IL; Brone Rumsa, Chicago, IL; Indre Rudaitytė-Jeske, Chicago, IL; J. Stankus, Hamilton, Kanada;

DRAUGAS, antradienis, 1994 m. rugpjūčio mėn. 2 d.

5

A.†A.

JUOZAS BARKUS

Prieš metus iškeliavo Amžinybėn. Jo atminimui bus atnašaujamos šv. Mišios šv. Onos bažnyčioje Beverly Shores, IN rugpjūčio 6 d., šeštadienį 10 val. ryto. Maloniai kviečiame gimines, draugus dalyvauti šv. Mišiose ir kartu pasimelsti už a.a. Juozą sielą.

Salių šeima

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

VYTAS BUTKUS

Už jo sielą šv. Mišios bus aukojamos rugpjūčio 6 d., šeštadienį, 10 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose Mišiose ir kartu su mumis pasimelsti už a.a. Vyta

Nuliūdę: žmona Ramunė ir sūnūs.

1940 m. lemtingos buities prietelius

A.†A.

FELIKSAS PUTRIUS,

iškeliavęs amžinybėn, nusinešė ir prisimintinos dokumentacijos... Jo paliktos tuštumos slegiami, kartu su žmona, prisimename ir užjaučiame jo mylimus vaikus: ALDONĄ, ALGIRDĄ, VYTAUTĄ ir BIRUTĘ, bei jų šeimas.

Kazys ir Roza Ražauskai

Dearborn Hts., Michigan

Brangiai jaunystės dienų draugei

A.†A.

JANINAI ŠARKAITEI PAKETURIENEI

baigus žemiškąją kelionę, giliai užjaučiame jos vyrą, mielą STASĮ, velionės sesutes — IRENĄ ir DANUTĘ, brolius — VINČĄ, JONĄ ir VYTĄ su šeimomis bei giminaite DANUTĘ, atsidavusiai slaugiusią a.a. JANYTĘ.

Sofija ir Adolfas Jelioniai,
Irena ir Antanas Rimavičiai

Mylimai Žmonai

A.†A.

BRONEI VESELKIENEI

iškeliavus į Amžinybę, jos vyrui JONUI, broliui su šeima ir visiems kitiems giminiams reiškiame širdingą užuojautą.

Jonas ir Antanina Rejeriai
Eugenija Blinstrubienė

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Aukos siunčiant laikraščio prenumeratą ir kitomis progomis

60.00 dol. S. Zemgulis, New Buffalo, MI; dr. Gražina Stulpin Gayes, Chicago, IL; Petras ir Ona Peteris, Oak Lawn, IL; Elzbieta Sondiene, Toronto, Kanada;

35.00 dol. Jean Misevich, Lemont, IL; Danys Mikeliunas, Michigan City, IN;

30.00 dol. Marija Damas, Naperville, IL; Donatas Greb, Oakland, CA;

25.00 dol. Vincas Akelaitis, Cleveland, OH; Roma Murphy, Union Pier, MI; IN;

20.00 dol. Jonas Martinkus, Chicago, IL; Aleksas Lapkus, Bridgeview, IL; A.F. Galdikas, Los Angeles, CA; Algirdas A. Lizdas, Omaha, NE; Valerija Joksas, Miami, FL; Vladas Navickas, Chicago, IL; Leokadija Balnys, St. Pete Beach, FL; V. Laugalis, Niantic, CT;

15.00 dol. Ona Barauskas, Wood Haven, NY; Jurgis Kriaučiūnas, London, Kanada; A.S.

Kenstavičius, Hope BC, Kanada;

10.00 dol. Antanas Zaura, Chicago, IL; Peter Mazinas, Chicago, IL; Stasė Ilginis, Oak Lawn, IL; Genyte Dirse, St. Pete Beach, FL; Ona Bundelis, Ellisville, MO; Bruno Lukas, Hot Springs, AR; Vacys Numgaudas, Harbert, MI; Stasė Valauskis, Cicero, IL; Gražina Žukauskas, Chicago, IL; Pijus V. Stončius, Orland Park, IL; Ramunas Buzenas, Los Angeles, CA; Antanas Vieskalnis, Centerville, MA; Laima M. Repeika, Lombard, IL; Leokadija Packauskas, Union Pier, MI; Julia Druseikis, Rochester, NY; Meile M. Renkus, Santa Ana, CA; W. Kamantauskas, Norwood, MA; dr. V.K. Vaitkevičius, Pleasant Ridge, MI; Ona Kavaliūnienė, Cleveland, OH; Dangolė S. Smith, Wichita, KS.

Visiems šiems aukotojams, kurie ne tik įsigijo laimėjimų bilietus, bet ir savo aukomis prisidėjo prie mūsų dienraščio išlikimo, tariame nuoširdų acių.

PETKŲ ŠEIMOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

deda daug pastangų, reikalui iškilus, patarnauti Jūsų šeimai. Visai neseniai mes pastatėme naują laidotuvių įstaigą Lemont, IL. Šie didžiuliai ir gražūs namai skirti patogumui šeimų, kurios išsikėlė į pietinius ir vakarinius priemiesčius.

Mes taip pat galime pasidžiaugti, kad priklausome „The Suburban Family Funeral Home“, Cicero, IL. Ši, pagyrimus laimėjusi, įstaiga yra puikiai įrengta, turi daug vietos automobiliams pastatyti ir aptarnauja artimuosius vakarinius priemiesčius.

Taigi, šios yra mūsų nuoširdžios pastangos suteikti pagalbą ir suraminimą Jūsų šeimai liūdesio valandose.

Visos šeimos, kurioms mes patarnavome Cicero ir Berwyn miestų apylinkėse, reikalui iškilus, gali kreiptis į Petkus-Butkus įstaigą.

PETKUS IR SŪNUS

Laidotuvių direktoriai

Mūsų šeima patarnauja Jūsų šeimai nuo 1929 m.

PETKUS LEMONT CHAPEL
12401 S. ARCHER AVE (AT DERBY RD.)
LEMONT, IL 60439
708-257-6667

PALOS HILLS CHAPEL
10201 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, IL 60464
708-430-4455

PETKUS MARQUETTE CHAPEL
2533 W. 71 ST.
CHICAGO, IL 60629
312-476-2345

CICERO CHAPEL
5940 W. 35 ST.
CICERO, IL 60650
708-652-1003

Nemokamas tel.
800-994-7600

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Irena Blekytė.

Irena Blekytė iš Seattle, WA, buvo atvykusi į Čikagą ir ta proga lankėsi „Draugo“, kur įsigijo lietuviškų knygų už 160 dol. Ji yra Seattle LB apylinkės valdybos narė, sutikusi su kitais vietiniais lietuviams Seattle vietovėje sudaryti Draugo fondo lėšų telkimo komitetą. Dėkojame už sutikimą talkininkauti Draugo fondui ir meilę lietuviškai knygai. Jeigu būtų daugiau tokių susipratusių jaunesnio amžiaus lietuvių, mūsų spauda neturėtų jokių problemų.

Lietuvos Vyčių metinis suvažiavimas vyks šią savaitę, rugpjūčio 4-7 d. Čikagos Marriott viešbučio patalpose, 540 N. Michigan Ave. Suvažiavimo šeiminkai – 16-oji Bridgeporto kuopa, o suvažiavimo šūkis: „Mūsų kilmė – mūsų stiprybė!“ Smulkesnę informaciją apie suvažiavimą teikia Christine (Benckis) Schultz, skambinant vakarais 312-927-6526.

Rugpjūčio 5 d., penktadienį, 7:30 val. vak., Balzeko lietuvių kultūros muziejuje įvyks dailininko iš Vilniaus Jūragio Burksaio grafikos darbų parodos atidarymas. Dalyvaus autorius, kuris atvyko Čikagos miesto kvietimu du mėnesius dėstyti grafiką Galerijoje 37. Visi kviečiami.

Etninių muziejų parodoje Čikagoje Danas Lapkus prie Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus eksponatų stalo.

Nuotr. Indrės Tjūnelienės

x William Lohff per „Saulutę“, Lietuvos našlaičių globos būrelį, paėmė metams remti Šiaulių rajono berniuką. Tevo nėra, motina juo nesirūpina. Berniuką ir jo jaunesnį broliuką jau nuo gimimo augina močiutė. Per „Saulutę“ galima konkretų vaiką paremti paaukojant \$240 metams. Mokesčiai priimami visiems metams iš karto, du kartus arba keturis kartus per metus. Ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

x Rožinis ir šv. Mišios Marijos Snieginės šventėje rugpjūčio 5 d., penktadienį 6:30 v.v. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Atsineškite po žydinčią gėlę Dangiškajai Motinai pagerbti. Kviečia Židinsys.

x Pardudame bilietus kecionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

(sk)

x RASTINĖS DARBUI reikiama asmens 20-čiai val. per savaitę, mokančio lietuvių ir anglų kalbas, laisvai valdančio kompiuterį, fax ir rašomą mašinėlę, maloniai atsakančio telefoną. Galėtų dirbti ir namuose. Asmens žinių lapui gauti rašykite: P.O.Box 56, Palos Park, IL 60464.

(sk)

Šv. Kazimiero seserys kviečia dalyvauti šv. Mišiose, kurios įvyks motiniškojo namo koplyčioje rugpjūčio 3 d., 7 val. vak. Mišias aukos marijonų provincolas kun. Donald Petraitis, o intencija – prašant Dievo, kad Motina Marija Kaupaitė, Šv. Kazimiero vienuolyno įkūrėja, būtų paskelbta palaimintąja.

Dėkojame Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonui kun. Jonui Kuzinskui, kad bažnytiniam biuletenyje liepos 31 d. gražiai pareklamavo „Draugo“ gegužinę ir paragino parapijiečius į ją atsilankyti. Tuo patiu reiškiamė padėką lietuviškųjų radijo valandėlių laidoms, ypač „Margučiai“ už gegužinės reklamas.

Pirmojo puslapio redaktorė Aldona Zailskaitė šią savaitę (pradedant rugpjūčio 1 d.) atostogauja. Ją pavaduoja, daug metų pirmąjį puslapį redagavęs ir todėl turintis pakankamai patirties šiam darbu, Vytautas Radzius.

Praurimė Ragienė.

Sol. Praurimė Ragienė atliks meninę programą rugpjūčio 5 d. Mariot viešbutyje, Čikagos miesto centre. Šiame koncerte dalyvaus ir smuikininke Linda Veleckytė, sol. Algirdas Brazis, muz. Manigirdas Motekaitis ir čelėstė Suzan Stein. Koncertas ruošiamas Lietuvos vyčių suvažiavimo proga.

„Vilties sodo“, pokylis, rengiamas Lithuanian Mercy Lift, įvyks rugsėjo 10 d., 5 val. p.p., Montefiori soduose, Archer Ave. (171 kelias) ir Bell Road, Lemont, IL 60439, truputį į šiaurę nuo Cog Hill golfo laukų. Visuomenė nuoširdžiai kviečiama dalyvauti, pasigėrėti nepaprastais sodais, retomis gėlėmis, paukščiais, gardžiai pasivaistinti bei pasilinksinti prie puikaus orkestro. Rezervacijos priima L. Ringienė tel. (708) 361-2557.

Prof. dr. Andrius Valevičius iš Montrealio, Kanados, Ateitininkų studijų dainose Dainavoje, Michigan, rugsėjo 4 d. skaitys paskaitą tema „Laisvė ir tiesa: Veritatis splendor“ ir dabartinę vertybių krizę“.

x DĖMESIO! 49 centai už svarą! Per 49 dienas ir trumpiau jūsų siuntiniai nukeliaus į Lietuvą. Ši kaina galioja tik siunčiant iš Čikagos. Minimumas \$20. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, 60629, IL, tel. 312-436-7772.

(sk)

x Ieškomas Zenonas Gerulaitis, gim. 1908 arba asmenys, kurie galėtų suteikti apie Zenoną žinių jo giminėms. Rašyti: Linda Mažeika, 2631 Dana St., Berkeley, CA 94704.

(sk)

x RASTINĖS DARBUI reikiama asmens 20-čiai val. per savaitę, mokančio lietuvių ir anglų kalbas, laisvai valdančio kompiuterį, fax ir rašomą mašinėlę, maloniai atsakančio telefoną. Galėtų dirbti ir namuose. Asmens žinių lapui gauti rašykite: P.O.Box 56, Palos Park, IL 60464.

(sk)

SVEČIAI TĖVIŠKĖS PARAPIJOJE

„Nors mus skiria vandenynas, bet mus jungia bendras Dievo Žodis“, tarė tarp kitko Vaidas Klesevičius, panašiais žodžiais kaip apie stebuklą kalbėjo ir Mindaugas Sabutis, būsimieji Lietuvos bažnyčių dvasininkai, atvykę iš Evangeliškos teologijos centro Klaipėdoje, šiomis dienomis Tėviškės parapijoje. Kartu su jais atvyko „Mažvydo Surinkimo“ redaktorė Renata Ambrazevičienė iš Tauragės ir inž. Viktorija Kalvanaitė, Lietuvos evangelikų-liuteronų bažnyčios vyskupo Jono Kalvano dukte iš Kauno.

Oak Lawn evangelikų-liuteronų Žiomo parapijos kun. Jonui Juozapaičiui tarpininkaujant, jie visi dalyvavo kelias savaites susipažinimui su bažnyčios diakonine veikla ir sekmadieninių mokyklų mokytojų paruošimo kursuose Concordia seminarijoje River Forest, Illinois. Šio apsilankymo metu Amerikoje, jiems buvo proga susipažinti su parapijine veikla tiek Žiomo parapijoje Oak Lawn, tiek ir Tėviškės parapijoje Čikagoje. Abiejų parapijų bažnyčiose Vaidas Klesevičius ir Mindaugas Sabutis skaitė pamaldų metu sekmadieniams skirtuosius skaitinius.

Po pamaldų Tėviškės parapijos salėje Moterų draugija buvo suruošusi jauniesiems svečiams iš Lietuvos priėmimą, kurio metu jie pareiškė padėką už visą paramą ir maldas, o parapijiečiams buvo proga artiau susipažinti su Lietuvos ateities bažnyčių darbuotojais. Tėviškės parapijos tarybos pirmininkui Kasparui Vaišvilai pasveikinus visus dalyvius ir vyks. Hansui Dumpiui sukalbėjus stalo malda, visi vaišinosi darbuotojų parapijos moterų paruoštais užkandžiais.

vb

IDOMI DOVANA

Jaunas advokatas Vytenis Lietuvninkas, turėjęs istaigą 2501 W. 69th St., rugpjūčio pradžioje persikėlė į naujas patalpas – 4536 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629. Tai beveik „Draugo“ kaimynystė. Ta proga jis prisiminė ir vienintelį užsienio lietuvių dienraštį, pasiūlydamas idomią dovaną: jeigu kas sudarys testamentą, pasinaudodamas šio advokato paslauga, ir užrašys tame testamente „Draugui“ bent 1,000 dol. palikimą, Vytenis Lietuvninkas tam asmeniui sudarys testamentą nemokamai. Šis pasiūlymas galioja iki ateinančių Naujųjų metų. Apie testamentų svarbą jau kelis kartus buvo rašyta „Draugo“ Socialinių reikalų skyriuje šeštadieniais, o to skryčiaus vedėja ir straipsnių autorė Birutė Jasaitienė labai išsamiai paaiškino, kodėl kiekvienas žmogus turėtų savo turtą paskirstyti testamentu. Advokato V. Lietuvninko pasirošimas nemokamai patarnauti, išpildžius nedidelę sąlyga, padarys visiems būti įdomus. Kviečiame šia paslauga pasitarnauti.

Čikagos arkivyskupija šiemet švenčia 150 metų sukaktį. Pagrindinis to jubiliejaus renginys bus šv. Mišios, aukojamos Grant parke, rugpjūčio 7 d., sekmadienį, 2:30 val. p.p. Iškilmes Grant parke prasidės jau 1 val. popiet muzikine programa. Kad žmonės būtų lengviau pasiekiami Grant parke (susiėmimas automobiliais nepatartamas, nes bus didelė spūstis), iš Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios kiemo 12:30 val. p.p. išvažiuos autobusas. Kaina į abi puses asmeniui – 3 dol. Norintys dalyvauti, prašomi užsiregistruoti parapijos zakristijoje.

Dega – nesudega ir neužgesa. Taip galima apibūdinti East Chicago, IL, jau vienuoliką dienų besitęsiantį gaisrą, kurio nuodingi dūmai kelis kartus privertė artimųjų apylinkių gyventojus išsikraustyti iš namų į saugesnę vietą. Daugybė ugniagesių iš arti ir toliau, vartodami moderniausius priešgaisrinius įtaisus, vis dėlto neįstengia užgesinti 70,000 tonų padangų „drožlių“ kalno, kuris buvo sukaupęs minėtą priemiesčio įmonėje. Kadangi padangos yra padarytos ne vien iš gumos, bet įvairių chemikalų ir sintetinių medžiagų junginio, jas vandeniu užgesinti neįmanoma.

Pavasario gamta ir pulkas Montessori lietuviškos mokyklės – „Žiburelio“ – mokinių. Nuotr. Irenos Senkevičienės

ŠAUNI „DRAUGO“ GEGUŽINĖ

ATSILIEPKITE LAIMINGIEJI „Draugo“ gegužinės laimėjimų bilietėliai buvo ištraukti sekmadienį, liepos 31 d., bet laimingieji dovanų laimėtojai kažkur buvo pasiskirstę pakrūmėmis ir savo laimikį neatėmė. Kviečiame tai padaryti artimiausiu laiku, todėl skelbiame ištrauktųjų bilietų numerėlius. Mėlynos spalvos bilietai: 120286, 120022, 120195, 120208, 120217, 120177, 120184, 120131. Raudonos spalvos bilietai: 056286, 056354, 056251, 056253. Oranžinės spalvos bilietai: 324268, 323698, 324205, 324110, 324247, 324104, 324157, 324084, 324016, 324044, 324096, 323855, 324209, 323709, 324283, 323893. Savo laimikius galite atsiimti administracijoje.

Skaundai ir skautės, autobusų vykstantys į Rako stovyklą, trečiadienį, rugpjūčio 3 d., Lietuvių centre, Lemonte, renkasi 7:30 v.r. Autobusas išvyks 8 v.r. Besivėluojančių nebus laukiama. Kelionėje visi dvi stovyklinėmis darbo uniformomis. Pasiimama sumuštinis ir gėrimas – pakelėje visi stovį pasimankštinimui ir užkandžiams. Autobusan galima pasiimti tik vieną kuprinę. Stovykla tęsis nuo rugpjūčio 3 iki 13 dienos.

Čikagos arkivyskupija šiemet švenčia 150 metų sukaktį. Pagrindinis to jubiliejaus renginys bus šv. Mišios, aukojamos Grant parke, rugpjūčio 7 d., sekmadienį, 2:30 val. p.p. Iškilmes Grant parke prasidės jau 1 val. popiet muzikine programa. Kad žmonės būtų lengviau pasiekiami Grant parke (susiėmimas automobiliais nepatartamas, nes bus didelė spūstis), iš Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios kiemo 12:30 val. p.p. išvažiuos autobusas. Kaina į abi puses asmeniui – 3 dol. Norintys dalyvauti, prašomi užsiregistruoti parapijos zakristijoje.

Dainomis ir muzika atsilankiusius linksmino A. Bar-

Paskutinį liepos sekmadienį pagaliau sulaukėme „Draugo“ gegužinės. Ne tik sulaukėme, bet gegužinė pavyko: kuo puikiausiai! Kugelis buvo skanus, kopūstai karšti, gėrimai vėsūs ir gaivinantys, o marijonų sodelyje pakako pavėsių, draugiško vėjo ir saulutės. Vienas gegužinės rengėjų rūpesčių (tarp milijono kitų) ir buvo oras. Juk praaištyje ne kartą pasitaikė, kad geriausiai suplanuotą renginį „išlijo“. Šį kartą gražiai kooperavo gamta, o saulutė kaitino tik tiek, kad gegužinės lankytojai pajustų troškulį ir spiestųsi apie atsigėrimo palapinę.

Tačiau pats svarbiausias gegužinės dūmu – žmonės. Jeigu kas dar galėjo abejoti lietuviškos visuomenės palankumu „Draugui“, praėjusio sekmadienio popietė visas abejones turėjo išsklaidyti. Susirinko minčių minios iš Čikagos, iš priemiesčių, iš tolimesnių vietovių – Kenosha, Gary, Beverly Shores ir kitur. Ypač daug privažiavo lemontiškių, kuriuos kartais čikagiečiai tarytum pakaltina „užsidarymu savo kieme“. Kaip Pasaulio lietuvių centro renginių komiteto pirm. Bronė Nainienė pastebėjo: „Žmonės dalyvavo Mišiose Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, išgėrė paskubomis kavos puodelį PLC salėje ir patraukė į „Draugo“ gegužinę!“

Reikia pabrėžti, kad didelė svečių dalį sudarė naujai iš Lietuvos atvykę mūsų tautiečiai, tuo parodydami savo norą įsijungti į lietuviškąją visuomenę ir dėmesį bendriems visų rūpesčiams. „Draugo“ renginių komitetas ypač džiaugiasi, kad daug tų naujųjų ateivių labai kruopščiai ir mielai padėjo, aptarnaudami svečius bei prie kitų darbų. Be jų darbų būtų būtų buvę sunku išsiversti, nes visiems gegužinės dalyviams patarnauti reikėjo nemažą būrį talkininkų.

Dainomis ir muzika atsilankiusius linksmino A. Bar-

niškis, G. Bigenytė ir Daiva Guzelytė, kuri ypač įtraukė publiką į ratelius ir šokius. Daiva jau kuris laikas dirba mūsų redakcijoje, skaitydama korektūras kartu su Dalia Sokiene.

Stambiųjų laimėjimų traukimui vadovavo „Draugo“ moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC, kuris 12 val. prieš gegužinę, aukojęs šv. Mišias marijonų koplyčioje. Uoliai darbavosi ir administracija, nes „Draugo“ pastate nuolat maišėsi minia, atlikdama įvairius, su dienraščiu susijusius, reikalus, o Draugo fondu nuoširdžiai rūpinosi Bronius Juodelis, pasistatęs stalą po medžiu, kviesdamas svečius stoti nariais ar bent remėjais į fondą. Kiek žinome, jam pavyko keletą naujų narių „sužvejoti“.

Svečių tarpe sukiojosi nemažai dvasininkijos: Nekalto Prasidejimo parapijos Brighton Parke klebonas kun. Antanas Puchenski, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos Marquette Parke klebonas kun. Jonas Kuzinskas, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos Gary, IN, klebonas prel. Ignas Urbonas, „Laiškų lietuviams“ redaktorius kun. Juozas Vaišnys, kun. Petras Daugintis, SJ, o taip pat daug saviškių-marijonų iš arti ir toliau, pradedant provinciolu kun. Donaldu Petraičiu. Malonu buvo matyti Lietuvos gen. garbės konsulą Vlado Kleizą, vos iš Lietuvos grįžusį po sėkmingo XII Ateitininkų kongreso Ateitininkų federacijos vadą (naujai perinktą toms pareigoms) Juozą Polikaitį, Vytauto Didžiojo universiteto rektorių prof. Bronių Vaskelį ir visus kitus mūsų bičiulius, arminius pažįstamus, o ypač mažiau žinomus, rečiau matomus. Nedrįstame minėti daugiau pavardžių, kad kurios nepraleistume ir neužsi-trauktume nepamintųjų rūstybės. Beje, Illinois gubernatorius Jim Edgar, planavęs dalyvauti gegužinėje, dėl širdies operacijos turėjo šio sumanymo atsisakyti. Jis atsiuntė savo įgaliotinę Pat Michalski ir dovaną – gražų kristalinį ornamentą su įrežtu Illinois valstijos antspaudu. Pat Michalski dovaną įteikė „Draugo“ vyr. redaktorei, kartu pasveikindama dienraštį 85 metų gimtadienio proga. Gubernatorius tikisi dalyvauti bent viename šių metų „Draugo“ renginyje – bankete Martini-que salėje rugsėjo 25 d.

Be abejo, renginių komitetas paskelbs visų talkininkų pavardes ir jiems nuoširdžiai padėkos, bet tuo tarpu norime tik pasidalyti pavykusio renginio džiaugsmu ir išreikšti dėkingumą tiems, kurie jį ruošė, ir tiems, kurie atsilankė.

D.B.

Nijolė Mackevičienė (iš kairės) ir Alida Vitaitė kalbasi su Elizabeth Edgar, Illinois gubernatoriaus Jim Edgar dukra (viduryje) prie Lituanistikos tyrimų ir studijų centro stalo Etninių muziejų parodoje Čikagoje.

Nuotr. Indrės Tjūnelienės

Auka „Draugo“ paramos fondui—yra lietuvių laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.